

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristostrana petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

V novem letniku priobčimo v oddelku

»PROSVETA« spis slavnega francoskega zvezdarja Flammariona o zvezdah: »Pogled v večnost«; v oddelku

»ZDRAVSTVO« izvleček iz znanega dr. Hufelandovega spisa Makrobiotika: »O podaljšanju našega življenja«; v oddelku

»LISTEK« zanimivo povest: »Strah v cantervillskem gradu«, ki jo je spisal pisatelj Oskar Wilde.

»SLOVENSKI DOM« velja za celo leto samo 3 krone, za Ameriko 1 dolar. — Zadostuje naslov: »Slovenski Dom«, Ljubljana.

Novo leto.

Srečno in veselo novo leto si je voščilo te dni vse, staro in mlado. Ob tej priložnosti pa tudi delamo naklepe in načrte, kako porabimo novo leto svojega življenja.

V javnem narodovem življenju pomeni eno leto kratko časovno dobo. Vendar v kljub temu ne pozabimo, da obstoje tudi sto in tisočletja iz posameznih kratkih let, leta iz dni. Da, saj je cela večnost samo iz nepregledne vrste let. Zato lahko trdimo: kakoršne dneve živimo, takšna so leta našega življenja, in kakoršna leta, takšna je usoda naroda. Tako da navsezadnje spoznavamo, da ima narod **takšno usodo, kakoršno so si ustvarili posamezni njegovi člani v posameznih dneh in letih svojega življenja.**

Če smo si kot posamezniki doslej vsled stare navade voščili srečno in veselo novo leto, odslej za naprej sklenimo, da si ustvarimo mi sami zopet eno srečno leto svojega življenja.

Čitatelj, če si še tako nesrečen, nezadovoljen, naj te za novo leto prešine misel, **da imaš sam svojo usodo v rokah s tem, da dobro porabiš posamezne dneve,** ki ti jih prinaša v dar novo leto. Naj te prešine to spoznanje, da je treba le nanizati en delaven dan za drugim, **pa bo tudi leto uspešno.**

Novoletno voščilo »Slovenskega Doma« je torej želja, da bi vsi njegovi čitatelji spoznali, **da imamo mi vsi svojo usodo sami v rokah,** da ni božja volja taka, da bi mi svojo lenobo izgovarjali z »božjo voljo«, da je bog dal nam samim pamet, razum in roke za delo za to, **da vse to rabi-mo.** A »Slovenski Dom« ne ostaja le pri želji, da bi Slovenci to spoznali, »Slovenski Dom« je celo preteklo leto **izpodbujal, bodril, klical na delo, opozarjal na velikan-sko važnost treznosti, mirnosti in premišljenosti.** Zato se tudi tako lepo širi med ljudstvom. Ljudje vidijo, da list svoje čitatelje vzgaja, da ne daje samo lepih splošnih nasvetov, temveč da vedno kaže tudi na posamezne podrobnosti, katere moramo vršiti, če hočemo **srečno in uspešno živeti.** Ker vsa gospodarska, politična in druga vprašanja imajo le tedaj kaj zmisla in pomena, če nas vodi njih reševanje po poti, ki pelje bližje k **srečnemu življenju.** Denar — premoženje, uspeh ni nič, **če ni človek srečen.**

Tudi v bodočem letu bomo vedno opozarjali, **da je sedanjost del večnosti, da je večnost takšna, kakoršna je naša sedanjost.** Vedno bomo nastopali proti mnenju, da bi mogla biti »večna sreča« kaj vredna, če človek obenem iz tercijskega fanatizma obrekuje, sovraži, uničuje in greni svojemu bližnjemu življenje na — **tem svetu.**

Tudi v bodočem letu bomo razširjevali spoznanje, **da je v nasprotju s kapitalističnim načelom brezobširnega boja vseh proti vsem bistvom kmetijskega programa: vzajemnost, medsebojna pomoč članov človeške družbe.**

Poleg teh splošnih nalog pa poskrbimo, da naš kmečki stan ne pozabi na veljavno ožjo nalogo, ki nas čaka v novem letu: **pripravljanje na nastop pri splošnih deželnozborskih volitvah kranjskih leta 1914.** O tem ni nobenega dvoma, da se širi med slovenskim kmetom zavest, da kmet spoznava, **koliko ga veljajo politični jerobi, ki so se mu vsilili pod krinko vere za voditelje v S. L. S.** Ta naša kmečka zavednost narašča tako, da je začel izhajati v Ljubljani farovski list po imenu

»Vzajemnost«. Njegov namen je v prvi vrsti ta, podučiti duhovne, kako vzdržati med kmeti ponižnost in vbogljivost pred farovžem tudi v čisto posvetnih zadevah. Je to stanovski farovski list, katerega se ne pošilja drugemu, kot duhovnom. Zakaj? Ker se boje, da bi jim drugi ne pogledali v karte. Kdo pa se boji kaj takega? Pač le tisti, ki se zaveda, **da je njegova korist škoda bližnjega.** Če bi tak list prišel kmetu v roke, bi kmet spoznal, da gre farovška politika **na kmetov račun.**

Tudi »Slovenski Dom« je stanovski list, glasilo kmečkega stanu. Toda, kakšna razlika med njim in glasilom farovškega stanu: pri onih **skrivanje, pri nas odkritost.** Nam kmetom se ni treba bati, **da bi nam kdo ne pogledal v karte.** Zakaj? Ker imamo kmetje tak program, **ki ne gre na račun drugih slojev.** Ker bo vsem ljudem tem boljše, čim lažje bomo uresničevali svoj kmečki program. Čim uspešnejše bomo vršili svoje načrte, **tem več se bo na kmetiji pridelalo kruha, in čim več kruha ima kmet, tem več lahko delajo drugi stanovci.**

Socijalno delo torej vršimo, če se organiziramo, če s pomočjo teh organizacij, političnih in in gospodarskih, dosežemo **zboljšanje pridelovanja na kmetiji.** Za blagor cele človeške družbe delamo, če s pomočjo svojih kmečkih organizacij iztrgamo iz rok čim več vpliva takšnim ljudem v državi, ki žive le na **stroške delavnih slojev.**

Prva podlaga za organiziranje je pa časopis. Časopis zbira okrog sebe prve delavce, jih vzgaja in jim kaže pot, da se naredi prvi koraki. Prvi koraki so najtežji. Zato je treba časopisja, da tekom časa vzgoji za delo potrebne ljudi. Razširjanje časopisov je prvi korak. Tudi tam, kjer danes še misliti ni mogoče na kakšno organizacijo, lahko razširjamo časopis. Spčetka bosta mogoče v fari samo eden ali dva bralca, potem eden ali dva naročnika, začetek je storjen, in če ne pred, gotovo se pokažejo sadovi, ko doraste **novi rod.**

Pomagajte torej z razširjanjem »Slovenskega Doma«, da se razširi v zadnjo

gorsko vasico spoznanje, da boj zoper be-ro ni boj zoper vero, da zahtevamo mi neodvisni kmetje le, da prenehajo duhovni biti kramarji in agitatorji, da postanejo zopet duhovni, da postavljamo le proti vzajemnosti duhovnov-politikov mi svojo kmečko vzajemnost.

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

Senčne strani našega življenja.

(Dopis gorenjskega orožnika.)

Naše slovensko slovstvo se ponajveč bavi samo s solničnimi strani našega življenja in našega ljudstva. Pesniki opevajo lepoto deklet, prijaznost in gostoljubnost slovenskega ljudstva sploh. Literatura se ponajveč bavi z opisovanjem čednosti slovenskega ljudstva, tako da mislimo, da

smo najsrečnejši narod na svetu, katere-mu v nobenem oziru ničesar ne primanjkuje.

Je sicer resnica, da imamo nekaj dobrih lastnosti, ampak tudi pri površnem opazovanju spoznamo, da imamo nasprotno zopet mnogo napak, izmed katerih nam največ škoduje pijančevanje, katero je razširjeno med vsemi sloji našega ljudstva. Ni priložnosti, pri kateri bi se ne pilo, tako da moramo o sebi naravnost priznati, da smo pijanci in vsled tega tudi surovi in leni. Pripovedujemo o sebi, da smo narod revežev in radi tega brez pravic, in vendar izdajamo vsako leto več milijonov kron samo za alkohol in tobak, ker nas dela gotovo še revnejše.

Naravna posledica našega pijančevanja je dejstvo, da je pri večjih podjetjih in zgradbah na našem ozemlju, kjer bi se dalo nekaj zaslužiti, navadno samo nekoliko odstotkov domačinov zaposlenih in še ti-ti so navadno najnižje vrste delavci. Naš slovenski delavec je namreč priden, pa le takrat, kadar nima denarja; kadar dobi denar, ne dela, ampak pohaja in pije toliko časa, da ves zaslužek zapravi in šele potem, ako ne more nikjer brez denarja dobiti pijače, se ozira zopet po delu. Takih delavcev noben podjetnik ne rabi, in zato se tudi domačini zapostavljajo in posebno Lah protežirajo. Lah ima namreč to lepo prednost, da se pri delu ne vpijani, je torej čvrst in za delo zmožen.

Tudi slovenski kmečki stan je okužen od alkohola. Akoravno se kmečki stan smatra za temelj naroda, vidimo vendar, kako pada ena kmetija za drugo zaradi zadolženja, kateremu je vzrok v 90. slučajih od sto — alkohol.

Gorenjski kmet rad pije žganje, dolenski vino in žganje in ta strast se pri-naša od enega rodu na drugega. Seveda vedno narašča, ker naši predniki še niso bili tako pijančevanju vdani, kakor mi.

Na naslov slovenskega razumništva moramo tudi nekaj besed izpregovoriti, ker isto svojo inteligenco jako rado kaže v gostilni pri »litru« in s tem seveda daje slab zgled kmetom in delavcem.

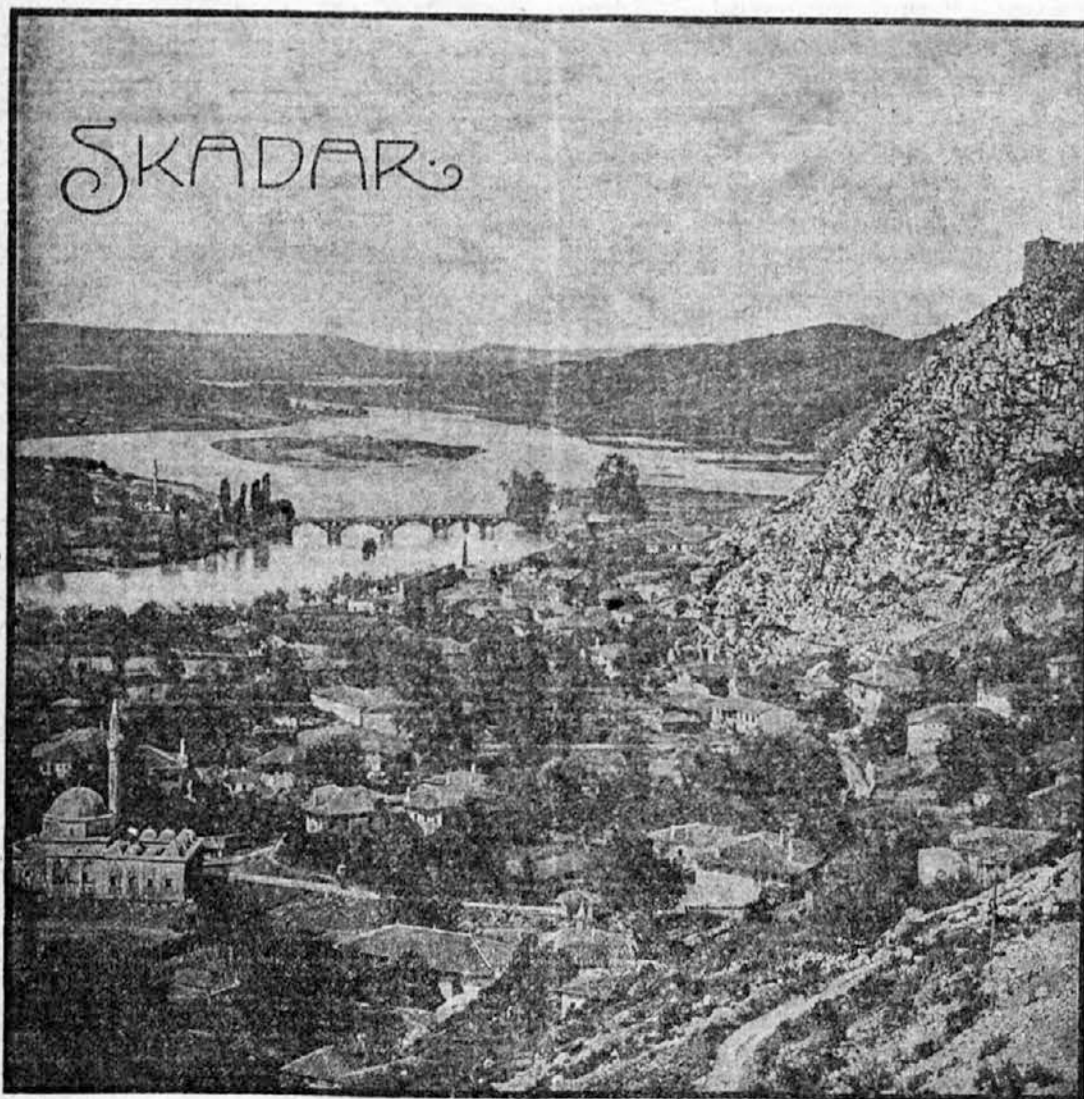
Ozrmo se po slovenskih pokrajinah in zapazili bomo v vsaki vasici nekoliko gostilen, katere so skoro vsak dan, posebno pa ob nedeljah polne mladih in starih, moških in žensk. Da, celo šoloobvezne otroke dobimo v njih. In vsa ta zmes uživa alkohol in s tem se zabava. Samoumevno je, da se pri takih zabavah porajajo neumnosti, prepiri in v obilni meri tudi zločini, kar pričajo zadostno sodnijske obravnave zaradi v pijanosti storjenih zločinov, v katerih smo mi Slovenci dosegli prvenstvo, kar ni za nas posebno častno.

Da se kuga pijančevanja od našega naroda odvrne, je potreba, da se obrne razumništvo od pijančevanja, ker beseda malokdaj zaleže, ampak vzgled vleče. Zato ne bo poprej bolje, dokler bodo boljši sloji pijančevali. Kadar bo to delo izvrše-



Turški ujetniki v Sofiji, v glavnem bolgarskem mestu. Stoletni tlačitelji jugoslovanskega kmeta se vračajo, obkoljeni od bol-

garskih kmetov-vojakov, kot vojni ujetniki v kraje nekdanjih turških grozodejstev.



Slika nam kaže mesto Skader, katerega oblegajo Črnogorci in iz katerega dela turška posadka še vedno izpade v kljub premirju, ki so ga sklenili Turki z Balkansko zvezo. Mesto ima 35.000 prebi-

valcev in kakor vidimo, lepo lego, na jugovzhodnem koncu skaderskega jezera. Če pripade Črnogorcem, postane glavno mesto Črne gore.

no, naj stopijo čisti pred ljudstvo in ga svare pred pijančevanjem, takrat bodo njih besede imele tudi na ljudstvo blag učinek, **ker bodo podprte z dejanji.**

Naše življenje se mora obrniti na **trezno stran.** Ako hočemo obstati kot narod na svetovnem odru, moramo vsak za sebe začeti živeti **ново, trezno življenje,** katero nam prinese samo ob sebi hrepeneje po izobrazbi in potem nam ne bodo mogli storiti naši sosede ničesar, **ker trezen in izobražen narod je močan.**

Razgled po svetu

r **Položaj.** Splošni evropski položaj je še vedno jako nejasen. V Londonu se vedno jasnejše kaže, da skušajo Turki pogajanja zavlačevati. Stvar je seve razumljiva, več kot zahteva Balkanska zveza, skoraj ne morejo izgubiti, in navdaja jih tiho upanje: čim večje zavlačevanje, tem več časa za izbruh novega spora med nedinimi evropskimi državami. Posebno preglavico dela Odrin. Turki ga hočejo obdržati, za Bolgare bi pa takšna trdnjava kot je Odrin, pomenila večno nevarnost nove vojne. Druga točka je Albanija. Balkanska zveza se je toliko vdala, da pripušča več ali manj samostojno Albanijo. Toda meje Albanije je jako težko določiti. Za časa turške vlade so namreč divji albanski gorjanci napadali krščanske kmete po dolinah, jih pobijali in jim jemali posestva. Na ta način je po obmejnih krajih sila mešano prebivalstvo. Zato so angleškimi državniki izročili Balkanci zemljevid z zarisanimi mejami Albanije, kot si jo oni predstavljajo (tkzv. Mala Albanija), Avstrija zopet zemljevid tkzv. Velike Albanije, po katerem bi Balkancem ne ostalo skoraj nič osvojenega ozemlja. Ruska vlada je pa dala izdelati zemljevid Albanije po svojem mnenju, ki je nekako v sredi med obema prvima glede obsežnosti Albanije. Vedno jasnejše se kaže, da so neprestani novi povodi za spore s Srbi od strani naših državnikov le pretveza za pravi vzrok teh sporov: Avstrija se boji krepke srbske države, ker ima v svojih mejah toliko Jugoslovanov, katerih neče naša nemška vlada pravično vladati. Vidimo torej, da je razlika med preveč nemškim stališčem naših začasnih vlad in med patrijotičnim avstrijskim stališčem. To stališče vendar čisto jasno zahteva krepko Avstrijo; Avstrija pa more biti le tedaj krepka, če bomo vsi avstrijski narodi v državi **vsled pravičnega in pametnega vladanja zadovoljni,** ne pa dokler bo za vsakim Jugoslovanom stal policaj, ki naj bi nas prisilil, da bi soglašali s početjem naših vlad, ki po našem prepričanju **ni v korist gospodarskemu procvitu in bodočnosti naše vladarske hiše.** Ker vedni nemiri v Avstriji so mogoče v interesu **velemnemških načrtov, ne pa v interesu države.**

r **Lepa proslava.** Rusi bodo oslavili na lep način 300letnico, odkar vlada na Ruskem carska rodbina Romanovcev. Ustanove celo vrsto prosvetnih in človekoljubnih zavodov. Tako ustanovi mesto Kijev 14 ljudskih šol, Riga pa za 300.000 K zdravišče za jetičnike.

r **Temeljit odgovor.** V nemški državi zatirajo Nemci Slovane, Poljake, tako hudo, da so sklenili zakon, da sme vlada Poljaka sploh kratkoma razlastiti in zemljo izročiti Nemcu. Po tistih krajih pa nemški veleposestniki samo za to še morejo shajati, ker jim obdelujejo zemljo delavci Poljaki, ker nemški delavci vsi odhajajo v tovarne. Sedaj so Poljaki sklenili, da odgovore na nemška nasilstva s tem, da bodo spomladi, ko se začne poljska dela, vsi ti delavci — Poljaki — štrajkali in ne pojdejo delat k Nemcem na polje, s čemur izgubi nemška posest vso vrednost.

r **Kolera na Turškem.** Po uradnih poročilih je zbolelo v Carigradu doslej za kolero 2243 oseb, od katerih jih je umrlo tudi že 1140.

V Olomucu na Moravskem

je pretečeni teden neki artilerist v spanju hodil ob robu strehe tamkajšnje dvonadstropne vojašnice. Naenkrat pade raz streho ter prileti z vso močjo na drevesno vejo tako nesrečno, da mu je ta razparala ves trebuh. Umirajočega so prenesli v bolnišnico. Pač grozna osoda za mladega vojaka.

Da je revolver zelo nevarno orožje posebno za mladino,

smo čitali ravno v zadnji številki vrlega »Slovenskega Doma«. Sedaj pa poročajo listi, da je v neki občini na Francoskem 15letni mlinarski vajenec usmrtil z revolverjem nekega drugega mlinarskega vajenca in njegovega gospodarja. Ko je prišla žena ustreljenega moža z mladoletno hčerko na lice mesta, je mladi ubijalec, ker je bil revolver izstreljen, vrgel na ženo neko posodo s petrolejem ter jo je silno nevarno ranil. Hčerka je pa srečno zbežala k bratu, ki je stanoval kakih 100 korakov od tam ter mu dopovedala o strašnem krvoprelitju. Ko sta prišla nazaj, jo je mladi apaš že popihal. Vse iskanje po storilcu je do sedaj brez uspeha. Najbolj čudno je pri vsej stvari to, da je izvršil ta malopridni fant vse umore brez vzroka. Umori so bili torej izvršeni iz sadizma, ki je grozna duševna strast in bolezen; po naše bi se to reklo iz pohotnosti. **Pripis:** Sadizmu ali pohotnosti so podvrženi tudi vsi oni ljudje, ki neusmiljeno trpinčijo brez vzroka nedolžno živino. Večkrat se vidi, kako nekateri brezsrčneži udrihajo n. pr. po konjih; bolj ko ti tečejo, bolj pada po njih, da, mnogo je takih, ki pretepajo živino za veselje, za kratek čas. Če se žival n. pr. malo izpodtakne, pa po nji, kakor po polenovki. Če se taki ljudje časih boje na cesti očesa pravice, pa groze živali, da ko pride domov, da bo že »videla« hudiča in

doma svojo grožnjo tudi res s podvojeno mero in slastjo izpolnijo. — Če bi taki brezsrčni ljudje smeli druge ljudi trpinčiti ali celo umoriti, bi to prav z veseljem storili. In taki neusmiljeneži, ki so zadovoljni, kadar povzročajo drugim brez pravega povoda boli, so podvrženi več ali manj **sadizmu ali pohotnosti.** Ta abnormalnost je zakrivila že nešteto umorov. — Otroka se najbolj z uspehom obvaruje pred to, boleznijo, ako se mu vcepi v srce že v zgodnji mladosti **čut usmiljenja do ljudi in do živali.**

Slovenija

s **Deželni zbor kranjski** bo imel zasedanje sredi tega meseca.

s **Oproščen.** Nemci so ovadili Slovenca, finančnega paznika Češnika, češ da je govoril veleizdajalske besede. Pri razpravi dne 2. t. m. v Novem mestu je bil Češnik **oproščen.** Pozor torej pred nepremišljenim govorjenjem v navzočnosti Nemcev in nemškutarjev!

s **Protialkoholni kongres,** ki se je vršil koncem leta v Ljubljani, je prav dobro uspel. Razveseljivo dejstvo je, da se je vzbudilo tudi med našim narodom zanimanje za velike nevarnosti pijančevanja. Boj proti tej ognjeni kugi je v resnici pravo narodno delo. Na shodu je bil zastopan kranjski deželni odbor (klerikalci), ljubljansko mesto (liberalci) in idrijsko mesto (socialisti). Sloga je pač umestna.

s **V Poreču v Istri** je umrl pretečeni teden škof Flapp v 67. letu svoje starosti, zadet od kapi. Ko je zjutraj prišel strežaj v škofovo spalnico, ga je našel mrtvega. Pokojni škof je bil rojen v Krminu na avstrijsko - laški meji od **ubozih staršeh.** V škofa je bil posvečen leta 1884.; bil je hud Italijanaš. Zapustil je **milijon kron premoženja.** Največ je volil za štipendije dijakov, ki se posvetijo duhovskemu stanu, in sicer znašajo te po 300 K na leto. Naročeno pa je izrecno, da število slovanskih ne sme presegati števila italijanskih štipendistov. Večje vsote je zapustil tudi raznim sorodnikom, semenišču v Gorici, konviktu v Kopru itd. **Milijon kron,** to niso mačje solze, toliko premoženja si prihrani malokdo. Ubogo istrsko ljudstvo pa strada in trpi kot črna živina. Kdaj bo kmet vendar enkrat izpregledal. Na Kranjskem se je začel kmet vendar zavedati, prebujati in stresati raz sebe črno moro, ki ga tlači in to največ po zaslugi »Slovenskega Doma«; v Istri je pa še vse po starem — kakor v srednjem veku. — Žalostno. — K sklepu še to: Ako bi kak hud liberalec umrl na ta način, kakor škof Flapp, bi klerikalci vpili: »Prst božji, kakršno življenje, taka smrt, bog ga je kaznoval« itd. — O škofu bodo pa pisali, da je bila božja volja taka, ker je bil vedno pripravljen, stopiti pred sodni stol in kar je še enakega. Ved-

no dvojna mera. — No, že vemo, zakaj tako govore . . . Mi »hudobni« liberalci pa želimo vsem pokojnim, naj bi počivali v miru in to **brez razlike strank.**

s **Nazadovanje Mohorjeve družbe.** V 285. številki »Slovenskega Naroda« je čitati, da je pozabil ljubljanski šentpetrski župnik, menda zaradi »preobloženega dela«, poslati imenik udov Mohorjevi družbi v Celovec. Pa tudi drugod menda ni vse v redu. Tako niso izkazani udje župnije **Studenec (dekan. Leskovec)**, dasi jih je 21. Župnik se gotovo ni utegnil zanimati za člane Mohorjeve družbe, ker so se ravno vršile **volitve v občinski odbor** in je imel z agitacijo polne roke dela. Ni potem čuda, da je kaplan sosednje župnije imel toliko dela, da je zblaznel. No, pa ob priliki bere je bil že toliko zdrav, da je lahko nadzoroval to imenitno službo svojega poklica. — Družba sv. Mohorja postaja vedno bolj strastna za **klerikalno stvar.** Tako pravi na strani 57. v koledarju, da so draginje krivi liberalci in socijalni demokratje (!) Zanimanje za družbo pada vedno bolj. **Saj je število udov padlo za 6288.** Nekaj so krive res slabe letine, a bolj kot to je kriva pa le ta okoliščina, da postaja družba slabejša in se poverjeniki premalo brigajo zanjo. **Dobro blago se samo hvali,** slabo pa ne najde kupca še pri taki reklami. Naj si to gospodje pri Mohorjevi družbi zapomnijo.

Kmet.

o Ljubljanska okolica o

lj **Št. Vid nad Ljubljano.** Kmečka hranilnica in posojilnica v Št. Vidu na pošti je zvišala z novim letom 1913 obresti hranilnih vlog za četrt odstotka, torej na $4\frac{3}{4}\%$. Glej inserat v tem listu. Priporočamo slav. občinstvu, da se poslužuje pri prihrankih te domače hranilnice, ki je odločno v domačih rokah in ustreza s posojili le domačinom.

lj **Št. Vid nad Ljubljano.** Narodna čitalnica v Dravljah priredi v nedeljo, dne **5. januarja 1913** predpusno veselico z izbranim sporedom v prostorih gostilne pri »Slepem Janezu« v Žapužah. Začetek ob **3. popoldne.** Vstop prost. Narodna čitalnica v Dravljah ima obširen delokrog in plemenit namen, da širi med ljudstvom dobre knjige in v veliki meri napredno časopisje, kar je za sedanjí čas velikega pomena; prireja pa poleg tega tudi zabavne večere. Slavno občinstvo se naj priredbe v mnogobrojnem številu udeleži, da s tem pripomore čitalnici do lepšega uspeha.

lj **Št. Vid nad Ljubljano.** Pri nas smo imeli misijon, ki se je vršil po običajnem redu. Misijonarji, ki prihajajo iz drugih krajev, seveda ne poznajo niti ljudi, niti njihovih kreposti in navad. Zato morajo od domačega župnika ali kaplana dobiti potrebnih informacij, da potem vedo, v kateri zadevi naj gromijo nad »spokorjenimi grešniki«. Prav tako je bilo tudi pri

nas. Misijonarji, od Zabreta poučeni, so se obnašali sicer še dovolj dostojno. Le tistim so žugali večno pogubljenje, ki v napredne časopise pišejo. Tako torej vsaj vemo, da Zabreta najbolj »gifta«, ako se znajde v naprednih časopisih. Ker se pa to mnogokrat pripeti, je Zabret brezdvomno vedno jezen. Toda prečastiti Tine se zelo moti, ako misli potom misijona zabraniti resnici na dan. Kaj še! Tine naj se tako obnaša, kakor se spodobi, pa bodo vsi napadi po časopisih prejenjali, brez da bi klical misijonare na pomoč. Slovensko ljudstvo je duhovnike, ki so bili res vredni tega imena, vedno spoštovalo. In prav tako bi mi tudi Zabreta spoštovali, ako bi bil on v resnici **župnik**, ne pa hujskajoči petelin. Sicer imamo pa glede tega v Št. Vidu najlepši zgled. Tukajšnji kaplan je mirna duša, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti, nikogar ne napada, nikjer ne hujska ter živi le svojemu poklicu. Vse ga ima rado in nikdar ga še ni nobeden napreden časopis krtačil in ako bo kaplan kot tak ostal, ga tudi v bodoče nikoli ne bo. Naj bi si Zabret za vzgled vzel svojega kaplana, pa bi imel mir pred časopisi in ljudstvo bi ga začelo čislati. Torej Zabret, poskusi, če ti je še mogoče nekaj časa pametno živeti, saj bo to le v tvojo korist!

Bela Krajina

bk **S Črešnjevca.** Pri nas se je vršila volitev novega občinskega odbora dne 11. decembra in naš dični župan Anzelj Težak, po domače Koporc, je slavno pogorel, ker niti v odbor ni prišel, niti ni nič glasov dobil. Pa to je zanj sreča, ker če bi bil izvoljen, bi ga itak § 10. volilnega reda odstranil, ker ta vrli možak še do danes ni predložil letnih računov za leto 1909. občinskemu odboru v pretres, niti sploh noče slišati o njih. Nekaj sličnega se je pripetilo tudi Latinovemu Jožetu s Kervavčjega vrha. Ta je bil že večkrat župan in tudi večkrat svetovalec, sedaj je pa iz odbora zletel, kar je tudi edino prav, ker on ima samo Anzla pa vaškega moža, Martina, pa še par kimavcev in nekaj tercijsk na svoji strani. Torej možje, le pogumno naprej, ker nazadnjaštvo propada in napredek se lepo razvija. Pri prvi volitvi, katera se je vršila dne 23. novembra 1911 in katero je deželna vlada razveljavila, sta bila Anzelj in Latinov Jožek izvoljena, in sicer z vlaško pomočjo, in sedaj so jih tudi ti opustili, da sta do kraja osamljena pri volitvi propadla in sta seveda tudi užaljena, in sedaj bo njunega propada gotovo liberalizem kriv, ker pri njima je vsak tisti, ki se upa kaj po svoje misliti liberalci in brezverci. Ljudstvo je izprevidelo, da tak človek, kateri drugega po nedolžnem blati, sam dosti prida ni, radi tega jih tudi nismo volili. Ker mi občani hočemo, da nas v občinskem odboru zastopajo pravični, pošteni možje, ne potrebujemo pa obrekljivcev, mazačev in

takih, kateri zanemarjajo svoj posel in potem krivdo zvrčajo na druge poštene možje, kateri nimajo nič slabega nad seboj, temveč edino pravičnost, poštenost in natančnost. Naš dosedanji župan Anzelj bi bil lani najraje volitev vodil v vreči, da ne bi nihče vedel, kdaj in kako se je vršila, ker je prezrl vse paragrafe volilnega reda ter je volilcem svoje strani preje na tistem povedal, drugim pa samo tri, dva ali en dan pred volitvijo dostavil volilne listine. Nekaterim pa sploh nič dostavil ni, češ, saj vseh ni treba, samo da je zmaga bolj zagotovljena. Sploh bilo bi preobširno, vse napake opisovati, ker je bilo vse postopanje protipostavno in nepravilno. Letos je zopet poskušal lansko srečo, pa mu ni bila mila, temveč se je moral ozirati na predpisane zakone, ker je c. kr. okrajno glavarstvo na to pazilo. Vendar je županov vaški mož Martin Ogulin poskušal svojo srečo pri volitvi, češ, da bo volil za vas Krvavčji vrh, ker mu je župan preje naredil neki listek, češ, da je vaški mož, in mu dal volilne listine za volitev. Okrajni komisar ga vpraša, če ima pooblastilo od sosesstnikov, in tega ni imel, in jo je moral ves poparjen odkuriti. Torej vsako sredstvo bi bilo dobro, samo če bi šlo. Pa jim sreča ni bila mila in tako so Jože Latinov, Težak in Škalov Martin, vsi trije iz Krvavčjega vrha, slavno propadli.

Več volilcev.

o Dolenjske novice o

d **Skopice pri Krškem.** Ustanovili smo pri nas telovadno društvo »Sokol«, odsek krškega društva. Dasiravno smo kmečki sinovi, smo si vendar ustanovili »Sokola«, to pa našemu župniku Gabriču ni po volji. Minulo nedeljo je pričel na leci razsajati, da smo Skopčani »ustanovili neko društvo »Sokol« in brezversko društvo si gredo ustanoviti, saj v cerkvi ne vidim nikoli nobenega Skopčana, oni zahajajo raje v Brežice in tam se navzamejo brezverskega duha itd.« — Klicati je tudi pustil starše v farovž in tam je obdeloval očete in matere, zakaj da puste svoje sinove »k Sokolu« k temu brezverskemu društvu, kajti vaši otroci bodo pogubljeni, če ne odstopijo takoj od društva.« — Starši so prijokali domov, ter takoj poklicali svoje sinove in jim zapovedali, da morajo zapustiti »Sokola«. Sinovi so razložili staršem pomen »Sokola«; ko pa so čuli starši, kaj da je »Sokol«, kako vzvišene namene da ima, so pa rekli sinovom: če je pa tako, potem pa le ostanite v društvu, v katerem se boste duševno in telesno krepili. — Torej cele litanije Gabričeve niso nič zalegle. — Mi pa svetujemo, da naj on bolj moralno živi, kajti njegova preteklost je dovolj črna, — ker skoraj pri nas vsak otrok ve, kako moralno da je živel župnik Gabrič. — Pometajte **pred svojim pragom**, ker imate dovolj smeti, in pustite nas Skopčane v miru, kakor mi vas pustimo.

Kmet.

d **St. Janž.** Država lump, deželni odbor lump, državni in deželni vinorejski nadzorniki in inštruktorji lumpi, si moremo misliti po pridigi našega gosp. župnika Bajca, ko je na nedeljo, 22. decembra pr. l. pridigal o abstinenci in rekel: »Vsakdo, ki priporoča in svetuje, da si bo kmet opomogel z vinorejo ali vinogradstvom, je lump.« Kdor kaj takega govori, je prav gotovo ali umobolen ali nevoščljiv, ali pa vse skupaj, posebno pa Bajec, ker se ga včasih tako nasrka, da se kar guga. Nimamo nič proti abstinenci, ali če se opusti vinogradstvo, še ne bo za obstinenco vse storjeno. Če se opusti vinograde in napravi iz njih pašnike, kje bo pa potem mali posestnik toliko dobil, da bo pošteno preživel svojo družino, morda od tistih par košev krme, ki bi jo ena krava lahko v 14 dneh pojedla?! Imamo dobre skušnje in skoro edino upanje, da nas le vinogradi pripeljejo na boljše gnotno stanje. Ker je Bajec tako proti vinogradom, gotovo misli, da se tudi mi vedno tako z vinom nalivamo, kot on, ki ne pozna zmernosti. Zatorej kličemo: Vsak tisti, ki je proti pospeševanju vinoreje in ki hoče uničiti vinograde, je nevoščljivec, ker ne privoščiti revnim vinorejcem kak vinar v teh slabih časih, ko nima drugod dohodkov. Gospode državne in deželne vinorejske inštruktorje pa potrebujemo in prosimo, da nam zopet kmalu pridejo predavati o vinoreji, ker pametnega pouka smo še vedno potrebni, za kar jim bomo hvaležni in se jim tudi zahvaljujemo še za njihove nauke. Gosp. Bajcu pa svetujemo: Če ne more videti naših lepih vinskih gora, naj gre pa na Kras svoje koze past. Nas vinogradnike bo pa le veselilo, če bi abstinentje dosegli toliko, da bi se zatrlo žganjepitje in omejila poraba piva, za kateri gre ves denar proč iz naših dežela.

d **Popotnik Straža - Daljni vrh.** Popotni še nisem prav znan, zato palico v roko — vzamem in mahnem jo doli za vodo, — za bizgavško strugo, ter živo prežim, — da kaj novic za »Slovenski Dom« dobim. — Klerikalci pa nič kaj me ne bodo veselili, — le nekako od daleč me bodo pogledovali. — Zato pa le v »Domo-ljubo« brbljajo — in s pašetom me zmerjajo in ščegetajo. — Jaz pa ne zmenim se za njihov srd, — ampak veselo jo maham ob palico vpert; — prav vse kota preiščem in zbiram novice, — vesele, žalostne, pa tudi bodeče, — ker vem, da jih »Domovci« radi imajo, — veselo prebirajo in pri njih kramljajo. — Za klerikalno zmerjanje in psovke sem gluha — in pravim: Svetokriški mešetar, piši me v uh! — Te vrstice sem zapel in jo vrezal po bezgavški dolini. Prišel sem k svetokriškemu mešetarju in mi je pravil, kako slab likof je imel pri zadnjih volitvah. Kisla repa je bila dobra, ko nisem prišel v odbor, mi je pravil dalje, da ne gre nikdar več na voliše s klerikalci. — No, kaj se pa družiš s klerikalci, potem si pa metla, saj si rekel, da

boš z napredno stranko volil. No, kadar bo zopet volitev, voli z napredno stranko in ne s poliskarjevo. Zdaj pa voščim vesele, srečno novo leto vsem »Domovim« čitateljem, kadar pa spet kaj izvem, pa zopet sporočim.

Bzgavški Vsevidimivem.

d **Izpod Gorjancev.** Najpreje moramo zadnji dopis nekoliko očistiti tiskovnih napak. Na str. 5. v 6. vrsti se mora stavek glasiti: Kdor reče (in ne kdor reže) svojemu bratu raka itd. Na isti strani v 20. vrsti od zdolaj navzgor, je pravilno čitati: da vsa vera brez **dejanja** (in ne brez denarja), je mrtva itd. To se nam zdi potrebno pojasniti, da se izognemo kakim zafkacijam od nasprotne strani. Za danes tudi ne bomo nadaljevali božični razgovor med katoliškim duhovnikom in »brezvercem«. Imamo vam vsem namreč nekaj drugega, še bolj važnega povedati. Po šmiheljski fari gre namreč glas, da je namesto umrlega župnika Peterlina za šmihelsko faro določen naš znanec č. g. Štefan, kaplan v Prečini. Glas, ki se raznaša notri v deveto vas, ve celo povedati, da bo Štefan takoj, ali kmalu po novem letu se preselil iz Prečine kot novo pečeni župnik v Šmihel. Ta glas, ki gre skozi celo in vas, ni kar tako. Za Štefanov god so mu sami milostljivi proš za voščilo prinesli to prelepo darilo. Da bo še bolj držalo, jih je spremil zasebni adjutant c. in kr. stotnik Dolenc, ki se, odkar je v Novem mestu na dopustu, posebno zanima za razmere po farovžih, kjer nimajo preslabe pijače in kaj primerne za pod zob. Potem je tudi šmiheljski župan, to se pravi kandijanski paša oče Štembur za novo leto v Prečno vlekel posebno deputacijo, da se ti vzor katoliški stebri poklonijo Štefanu, kot novemu svojemu dušnemu pastirju. Kakor se vidi, bo to držalo, kar se govori. Stojte še nekaj bi bil pozabil. Oni dan sem bil kot abstinent na protialkoholnem kongresu v Ljubljani. Ker človek ne živi samo od abstinence, sem se podal v hotel, kjer sem mislil, da bom varen in ga brez skrbi poženem vsaj pol literčka predlanskega pogru, za lanskega namreč ne maram mnogo, in sem zavoljo njega res pravi abstinent. Že sem pobasal vse, kar so mi prinesli na krožniku in se ravno lotim prvega kozarca, ali vam ne prideta notri dva župnika, ki sta bila tudi na — protialkoholnem kongresu. K sreči me nista poznala. Pravzaprav je bila to sreča za nas vse tri, kajti tudi onadva abstinenta sta naročila pol literčka predlanskega. No, sem si mislil, to je prav, smo saj vsi trije enaki — abstinentje. Ker sta se vsedla pri sosednji mizi, sem lahko slišal ves njuni pogovor. Ko se duhovna gospoda abstinenta nekoliko okrepčata in pokličeta še drugi pol literček, sta se začela razgovarjati o nameščenju novega župnika v Šmihelu pri Novem mestu. Ker me je to zanimalo, sem se naredil, kot da me prav nič ne brigata. Tudi onadva sta to opazila, zakaj, pogovarjala sta se čisto, kakor bi bila doma v

farovžu. Ti, je rekel eden proti drugemu, ali škof ni imel boljšega kompetenta za tako veliko faro, kot ravno Trškana? Kaplan iz najmanjše fare na Kranjskem, pa pride za župnika na eno največjih in najboljših far na Dolenjskem. — Ja, veš, mu odgovori drugi, veš, Trškan ima dobre konduite, ker je lani in letos tako pridno agitiral za občinske volitve za zmago naše stranke. Brez Trškana bi naša stranka ne bila zmagala, saj tako »častno« ne, kakor je zdaj. No, in potem saj veš, da je imel zaradi lanskih volitev sitnosti pred sodnijo, ni mnogo manjkalo, pa bi ga bili zašili. Zato ga je prevzvišeni poplačal s to dobro faro. Mnogo so mu pripomogli do tega tudi liberalni listi, posebno tisti brezverski »Slovenski Dom«. No, pa Štefan tam ne bo imel nič dobrega, o, poznam tiste liberalne tiče v šmiheljski fari . . . Škoda, da je bilo čas že na dolenski vlak, moral sem oditi. Pa upam, da se še kaj pomenu o tem dogodku v šmiheljski fari.

d **Iz Tržišča.** Že star pregovor pravi: »Obljuba dela dolgove« in obratno: »Dolg dela obljubo.« Ker sem torej obljubil, zato držim svojo besedo in vam napišem in hlapca božjega v Prečini.

povem vse, vse, karkoli sem mogel v celi »traješki fari« vloviti v svojo torbico. — Kako je že bilo? — Eh, saj veste. — Tist, veste, tist, »ongau« atek, od tiste ta lepe hiše, ki je zapisana v zlatih bukvalih klerikalizma, tisti oče so — no, ne vem, kako bi povedal — bili so tako veren kristjan in tako vnet klerikalec, da so za »enajststo goldinarjev« prisegli po krivem. — Fej! Taki možje torej pri kleferalcih? — Seveda: šilo je šilo, kopito je kopito in klerikalec je pa klerikalec. — In vi, hoj, vi, slišijo gaspud fajmošter!? — Kako je že bilo s tistim polomom pred par leti v vaši farovški hranilnici? — Koliko so že morali šteti vaši odborniki in vi sami, — šteti za tistim, vejo, ki je bil tako neumen kot »nuč«? Pa menda ne, kot sem slišal, da je čez dva »taužent« kron?! — Kaj pa tisto še veste, da jo je moral en vaš prednik — črnosuknjež, poduhati tja v daljno »Materiko«, da ni bil sojen po § 33.? — Pravijo, da je ta »pelegraf« hud in sramežljiv. Kmečki izraz pravi, da so tisti, ki so sojeni po ta triintrideseti kljuki — bb . . . — Ali res? Li more biti resnično, da se v kristalnem lemenatu vzgoje taki svinjarji? — Hudirjevo čudno se mi tudi zdi, da znate vi tako lepo vzgajati Marijine device, da hodijo kar ponoči in celo v spremstvu svoje lastne klerikalne matere, v vas k svojemu »šoceljnu«. In ali mi verjamate, če vam povem, da se je slišalo z ust neke pijane marijine družbarice to - le: »A ped ga s . . . ; jih gleda use Marijine družbarice in use čuke in fajmoštra zraven.« Povejte mi, ali se to spodobi, slišati iz ust **mladega dekleta**, hčerke klerikalnih staršev, članice Marijine družbe? — Čudno, čudno se tudi obnašajo vaši čuki. »O, dobro jutro, Micelj! Koku pa, da si prišla tudi ti k maš?

O, pa taku zažmano gledaš. Menda te je fant predoug zamotu.« — Ali mar tako uče te zlate bukve? — Za zdaj končam. Pa ne mislite, da sem že vse povedal. — Imam še veliko, veliko. — Veselo novo leto vam želim vsem, dragi naročniki »Sl. Doma«, in ga vam že v prihodnjem letu toplo priporočam.

Potnik.

d Iz Prečine. Že smo sklenili s starim letom in sklenili tudi zapisnik starih in novih grehov naših »cvetov krščanstva«, in začeli z novim letom novo, izboljšano razmerje v naši fari. Pa, mislite, ljudje božji, da ti, ki od tukaj v »Domoljub« pošiljajo spričevala svojih krščanskih čednosti, morejo mirovati in pustiti poštene ljudi vsaj za božične praznike pri miru? O, kaj še! Ravno za božične praznike se je eden teh kristjanov tako krščansko oddahnil v »Domoljubu«, da bi moralo biti najzadnje barabo sram, če bi kaj takega zagrešila. Oprostite, ljubi bralci »Slovenskega Doma«, da moram danes se poslužiti izrazov, ki drugače niso moja navada. Ali, če človek vidi tako hudobnost, kot se zrcali iz božične številke klerikalnega smetišča, tedaj je res v hudi zadregi, da se ne spozabi še do hujših izrazov, ki jih ljudje, ki pišejo od tukaj v »Domoljub«, po vsi pravici zaslužijo. Pa saj lahko sami sodite o več kot vražjem početju naših katoliških hinavcev. Brali ste večkrat v »Slovenskem Domu« o listih Savla - brezvreca do naših dveh duhovnikov. Vse je tako mirno in dostojno pisano, da lahko vsak otrok bere te liste. Zato so jih naši klerikalci s pravo slastjo ne brali, ampak naravnost požirali. To se jim je strašno dopadlo, da Savel tako natanko razlaga evangelij in pove, iz katerega evangelija je to in ono posnel. Seveda jih pri srcu peče, ko Savel na podlagi evangelija našima »gospodoma« očita, češ, vidita, tako - le je Jezus sam učil, sam delal, tako je sam živel, vi pa, ki ste njegovi nasledniki, pa ravno nasprotno živite. Tega jim tudi pri njih zaručnosti do vsega, kar le malo po duhovniku diši, ni resno zameriti. Naš župnik in kaplan sta seveda tudi brala tiste Savlove liste in začelo jima je prihajati tesno pri srcu. Tega si nista mislila, da bi se pri sodelavcih »Slovenskega Doma« kdo našel, ki bi se tako dobro razumel na evangelij. Tako znanje je velika nevarnost za klerikalce. Zato tudi katoliška cerkev pod smrtnim grehom prepoveduje čitanje celega sv. pisma brez duhovniškega zavijanja zraven. Če jim kdo od naše strani kar na splošno kaj očita z ozirom na sv. pismo, tega se še vesele, ker hitro najdejo kaj primernega, da zavrnejo. Če jim kdo očita, kako izpolnujejo nauk o ljubezni do bližnjega, so hitro tu z izgovorom, češ, sv. pismo pa tudi uči: Zob za zob, oko za oko. Tega seveda ne povedo, da je nauk: Zob za zob — stari židovski nauk, in da ga je Jezus ravno odpravil s tem, da je zapovedal ljubiti svoje sovražnike. Ta Savel

torej jim je vrel po glavi; posebno ko so slišali, kako se tudi klerikalci zanimajo za te Savlove liste. Študirali so semtertja, kaj bi napravili, da bi to »nesrečo« od fare zavrnil. Savla samega se ne upajo prijati, ker najbrže pravega ne poznajo; to se že vidi iz njih namigavanj. V tej zadregi so si izmislili naravnost hudičevo maščevanje. Če tudi prav dobro vedo, da gosp. Avguštin Žagar, mlinar v Gor. Kamencah že vsled svoje večletne bolezn je zdaj komaj zmožen napisati svoje ime, nikar pa da bi on zamogel le eno vrsto pisati v »Slovenski Dom«, so ti falotje — ne zaslužijo milejšega naslova — sklenili obdolžiti njega, kakor da on piše Savlove liste. Le čast bi bila za gosp. Žagarja, če bi bil tako dobro poučen v sv. evangeliju, kakor je Savel, ja, Tone Šmidovnik, le požirajte na debelo ta stavek, čast bi bila za našega prijatelja Gusteljna, če bi on znal kaj takega skupaj spraviti. Še vidva oba s kaplanom bi mu lahko roko poljubila, s katero bi to pisal, kar piše vama Savel. Vsak količkaj resen možak tudi od klerikalne strani prizna in to mora priznati, da če bi se cela naša fara s kaplanom in župnikom vred skupaj spravila, bi ne spravili tega skupaj, kar piše Savel. Mi priprosti kmetje bi tega ne zmogli, župnik in kaplan pa bi tega ne hotela, če bi tudi — znala. Če bi bili v naši fari sami taki ljudje, ki bi ne bili zmožni tudi za vsako lumparijo, bi človek navsezadnje proti taki obdolžitvi nič ne rekel, kvečjemu smejal bi se, kakor bi se vsakdo smejal, če bi kdo od nas trdil, da se župnik ali pa kaplan razumeta na — konjederski posel bolj kot na svoj duhovni poklic. Ampak to je, kar človeka zgrabi, da bi take falote kar na cesti naučil krščanske morale, da se pri nas dobe še vedno ljudje, ki imajo možgan, kot Košičkov bik na Dobravi in mislijo, da je vse res, kar jim župnik ali kaplan nalaže, ali kar »katoliški« list v Ljubljani natisne črno na belo. Nekaj takih kislih možganarjev sta naša dva prav čedna »Kristusova namestnika« že dobila na svojo stran, in ti so po povelju iz farovža pričeli po okolici Gor. Kamene agitirati bojkot proti g. Žagarju. Par takih klerikalnih tičev že imamo ujetih. Bojkot pa napovedujejo tudi v »Domoljubu«. Falotje so mislili, bogve kako kumštini so, ker niso dali pravega imena notri, ampak na to niso mislili, da jih bodo drugi pokimavci takoj izdali, ko je »Domoljub« prišel v Prečino. Pa še nekaj drugega zelo važnega je, za kar so se falotje v tej številki »Domoljuba« ujeli in o čemer se pomenimo prihodnjič.

d Iz novomeške okolice. Med Prečno in Gor. Stražo razsaja huda bolezen »dihurjeva trojica«. Gorje mu, kogar ta bolezen napade! Loti se najraje jezika. Jezik postane strupen kot hudičev žolč; navadno postane obenem tudi dolg, tako dolg jezik, da ga ni zmeriti. Iz jezika pride tudi huda bolezen na roko in to je čudno, navadno le v prve tri prste desne roke. Ko-

likor doslej znano, je ta huda bolezen napadla prečastitega župnika Toneta Šmidovnika, potem samo častitega kaplana Štefana Trškana v Prečini, in blago - rojenega Janeza Rakošeta, jeruš - tovarnarja v Gor. Straži. Kakor svoj čas za milijarijo, tudi to pot za to novo bolezen še ne vedo zdravniki pravega zdravila. Kakor trdijo zgoraj omenjeni trije bolniki, še najbolj pomaga »Domoljub« zoper to bolezen. To zna biti tudi resnica, ne samo domišljija, kajti tudi v »Domoljubu« je nagromadenega strašno veliko strupa, kar pa pride seveda samo od črk, ki so strupene. Za strup pa je najboljšo zdravilo protistrup. Tudi kačji pik se tako zdravi. Saj res, ker sem že pri kačjem pik in protistrupu, mi nekaj pade v glavo. Zdaj sem v »Domoljubu« že trikrat bral, da katoliški možje iz Prečine iščejo nekega kačarja, pa bi bil kmalu na to pozabil. Ker se tudi jaz pečam z nedolžno in nežno živalico, kakor so n. pr. modrasi, me seveda zanima, kdo in katerega kačarja išče po »Domoljubu«. Odkar je preslavni deželni odbor razpisal nagrado za vsako strupeno glavo po 1 K, se je tudi v Prečini porodilo neznansko veliko število kačarjev; pa kaj samo kačarjev, tudi kačaric je mnogo. Mislim, da ravno prav blizu Prečne je ena sama kačarica vjela do 20 strupenih glav. V celi prečinski fari ni ostal ne en kamen na svojem mestu, toliko je bilo letos kačarjev in kačaric. Lep denar so zaslužili. Če so ga vsi obrnili za pokritje dolgove nove cerkve v Prečni, mislim, da bo cerkev kmalu pokrita. Saj cerkev je že pokrita, ampak dolgovi mislim, da še niso. Ali »Domoljub« morda zato išče še kačarjev? Jaz bi se že oglasil, pa imam smolo pri tem »kšeftu«. Letos sem celo leto dobil samo 6 modrasov, 3 mandeljce in 3 babee. Ker se res vlačim kakor megla, ampak ne tako kakor tisti gospod v črni suknji, ki večkrat že pozno zvečer meri cesto iz Bršljina do prečinskega farovža, ali pa, kakor sta se vlačila, namesto z rožnim vencem, z glasovnicami fajmošter in kaplan takrat, ko so bile občinske volitve in je mežnar namesto njih doma opravil cerkveno opravilo, sem imel s svojim kačjim lovom tudi drugače smolo: niti en fiček nisem dobil za vse, kar sem naložil. Če bi se me ne bil usmilil g. Rakoše in mi dal od svojega najboljšega žganja tak špirit, da so celo modrasi pocrkali v niem, in da ga nista blagoslovila oba prečinska »gospoda«, mejdunaj, bi bil moral napovedati — konkurz. Tako me je vsaj ta prečastita, častita in blagorejena trojica rešila še večje izgube, kakor sem jo imel s svojim kačjim lovom. Res, ko izgovarjam ime trojica, mi zopet pade v glavo tista nevarna bolezen, ki zdaj razsaja med Prečno in Gor. Stražo, ki je zdaj tako hudo napadla take pobožne možje, kot so: Tone Šmidovnik, Štefan Trškan in Janez Rakoše. Že prav rad verjamem, da »Domoljubov« protistrup proti takim stru-

penim boleznim res nekaj pomaga. Ampak, kakor vidim in slišim, ta peklenska bolezen onim trem bolnikom samo od ene do druge številke »Domoljuba« malo odleže. Da jih »Domoljubov« strup ne more do dobrega ozdraviti, to vidim iz tega, da bolniki vedno huje — bledejo o kačarjih, ki se že leta in leta vlačijo okrog po Prečini, kakor megla po tistih prečinskih travnikih, ki jim je poslanec Jarc tako temeljito reguliral strugo prečinskega potoka. Ker me že leta in leta ni bilo drugače doma, kakor če sem prišel kakšnega takega bolnika zdraviti, kakor so zdaj ti trije prečinski svetniki, sem zdaj, ko sem nekaj mesecev vendar doma, proti bolezni »dihurjeva trojica« pogruntal ta - le recept: Od šestih modrasov imam še tri žive, pride torej na vsakega teh treh bolnikov po en modras, oziroma modrasovka, so namreč babee. Kaj, ko bi vselej, kadar katerega teh treh bolnikov srečam, pomolil modrasovko k njegovemu jeziku? Če bi tudi pičila, bo to le pomagalo, ker bo to le protistrup za strupeni jezik. Ali čemo ta recept poskusiti? Ker ti ubogi bolniki bledejo tudi, da imajo »poštene kmetske roke«, merda bi kazalo, če se ta recept uporabi tudi za roke. Upam namreč, da bodo te »poštene kmetske roke«, ki zdaj poštene kmetske ljudi res po kmetavzarsko blatijo po »Domoljubu«, naenkrat se izpremenile v štiri bele, od kmetskih žuljev dobro rejene, blagoslovljene roke dveh bolnikov iz Prečine, in v dve, močno po špiritovemu žganju smrdeče roke »poštenega kmeta« iz Gor. Straže. Nič ne zamerite tem trem bolnikom, da se izdajajo v »Domoljubu« za »poštene kmete«, ki hočejo vso faro osrečiti. Odkar je tudi »deželni minister« in rimski doktor Evgen Lampe postal celo »obekmet«, sta lahko tudi prečinski župnik in njegov kaplan vsaj poštena »unterkmeta«. Tone se itak z biki in kravami več peča v svojem hlevu, kakor pa z ovcam in svetniki v svoji cerkvi.

o Gorenjske novice o

g Vače. J a n e z: »Veš, Janče, danes ponoči sem imel pa kaj čudne sanje. Zvečer sem prišel iz Litije. Ko jo maham ves utrujen mimo Osolele, slišim žalostno petje. Tako - le so peli:

Čuk se je oženil, tralala,
sova ga je vzela, hopsasa.
Sova čuka krega, tralala,
da se ob glaž obsega, hopsasa.
Sova čuka prime, tralala,
čez okno ga porine, hopsasa;
da zlomi si kreljuti, tralala,
ugnan zdaj čuk je ljuti, hopsasa.

Toliko sem poslušal, potem sem šel pa dalje. Na »placu« si ti »Domoljuba« bral. Pokazal si ga meni. Z Vač je bila novica:

Vsem sorodnikom naznanjamo žalostno novico, da je naš iskreno ljubljani Čuk

mirno poginil (trepetal je le z nogami, ker je imel peruti že ob rojstvu pohabljen).

Maše se ne bodo brale, ker je že ferdaman.

Zapuščina se bo delila le s tistimi, ki imajo kaj za terjati.

Na vse grlo sem se zasmel, da sem se kar zbudil.

Moje sanje se rade uresničijo. Čuk je res poginil. Ne vem pa, če je to tudi v »Domoljubu«.

J a n č e: »Zdaj jaz tega še nisem bral. Menda ni Majdič toliko neumen, da bi dal to v cajtenge.«

J a n e z: »Ni še vseh dni konec, tudi to se lahko zgodi. Kie pa imaš ti svoj kraj?«

J a n č e: »Dal sem ga društvu. Nočem, da bi še kdo okrog moje hiše hodil rubit.«

J a n e z: »Drugič ti prinesem frakelj hudega — pa boš gotovo še kaj povedal.«

J a n č e: »Vsega ti pa tudi ne bom povedal — ker daš vse v cajtenge. Nočem, da bi me kje iz štacune vrgel.«

J a n e z: »Ha - ha — kakor basiste Majdiča.

Veselo novo leto — zbogom!»

g Javna zahvala. Kakor že par let, so tudi letos tukajšnji velečenjeni trgovci in čislane trgovke za odkup novoletnih kolarjev darovali znesek 65 kron v korist tukajšnje šolske mladine. V isti namen podaril je tudi — kakor že nekaj let — 50 K tukajšnji posestnik vile in lekarničar v Ljubljani, gosp. Gabrijel Piccoli. — Vsem preblagim dobrotnikom se usoja najvljudneje zahvaliti: **Šolsko vodstvo na Breznici**, dne 26. decembra 1912. — Josip A ž m a n, nadučitelj.

g S Trate. Naš župan dobi z novim letom povišano plačo za županovanje za 300 kron. Vsako delo bodi primerno in pošteno plačano, to je gotovo. Malo drugačnega mnenja smo pa tukaj. Res je, da ima danes več dela in skrbi, kot pred 20. in več leti, vendar pa delo za polovico ni naraslo. Tudi je mesto župana več ali manj častno mesto, posebno še za tega moža, ki se za to čast poganja. In tak mož je bil in je naš župan mladi Preserc, Franc Uršič. Da si on to šteje v veliko čast, se vidi iz tega, ker je postal silno visok, oblasten in domišljav. Nazadnje se to povišanje ali povečanje plače tudi ne vjema z mislijo klerikalne ali S. L. S., ki jih ni drugega na jeziku kot sama dobrota in skrb za kmeta. Kakor se pa tu vidi, obstoji ta skrb le v moizenju kmeta, saj bo tudi teh 300 K plačal le kmet in obrtnik v občini; saj bi se lahko ta denar obrnil za kaj bolj potrebne. Naš župan se izgovarja na delo. Je že res. Mnogo dela si pa on naklada na rame brez potrebe. Koliko pisarije bi si lahko prihranil, če bi ne šnofal za vsako malenkostjo in vsakega ničča ne sporočal glavarstvu. Pa kaj se hoče? V odboru ni nobenega, da bi se uprl. Župnik reče, drugi prikimajo, pa je star končana. Sploh bo

pa prišlo v naši občini enkrat še do velikega prevrata. To bo takrat, ko se bodo začele zidati šole, posebno ona v Hotovljah. Brez te bi se prav lahko izhajalo, le našo je bilo treba temeljito popraviti in razširiti, kar bi se bilo opravilo z polovico manjšimi stroški kot pa tako in tudi pouk bi bil ves drugi, ko bi se šola razširila, kot bo pa na takih šolah. Pa kaj se če. O, tudi pri nas bi bilo lahko drugače, ko bi bili naši ljudje, posebno ti, ki so zmožni za vodstvo, bolj edini. Tako pa, ker se enega in drugega že zavida, če eno cikorijo več proda, se seveda nikamor ne more. Dalje je tudi ravno pri takih, ki se jim ni treba nobenega bati, tudi fajmoštra ne, premalo odločnosti. Imajo sicer napredne liste, a te skrivajo, mesto da bi jih dajali med ljudi in jim pojasnjevali in po domače razložili take stvari. Prilike in priložnosti je dosti. Pustite to medsebojno zavist in kmalu bo drugače. Ljudje so dobri, le voditelji ni.

g S Poljan. Dostikrat se govori in sliši s prižnice, da je bog človeka ustvaril in mu dal tudi prosto voljo, ter da tudi las ne pade z glave brez božje volje. Naš kaplan pa, ali tega ne ve, ali ne verjame, ali pa so bile te besede le v starih časih veljavne. Če so torej te besede resnične, naj nam tudi kaplan pove, da je branje vse na razpolago, ne pa, da bi po javnih potih ljudi napadal in jim zapovedoval, kaj naj bero. Pa je bil prav slabo naletel. Pri nekkih strankah je popolnoma suho vlekkel. Torej, dragi bralci, takšen je duhovski pritisk in gotovo to ni nobena prostost in prosta volja, to je nasilje. Pa vse to nasilje ne pomaga nič, listi se vedno bolj širijo. Kaplan Jerše jih ne bo zatrl, če se tudi na glavo postavi. Ne vemo pa, ali mi vaščani nismo njegove ovce, ker nas čisto pri miru pusti; le do stranskih ljudi ima pravo korajžo, pa še ti se mu ne vdajo. Ko bi mi s tako silo delali za »Slovenski Dom«, kot vi za »Domoljuba«, ga bi dobivali še polovico več. Pa se onih besed o prosti volji res držimo. Ne mislite, da smo mi res same poslušne ovce, ki bi hodile samo v en hlev. Mislimo, da se že sami znamo varovati po svoje in vemo, kaj je prav. Ne damo se ugnati. Stojimo trdno kot hrast in tudi pri tem ostanemo. Če se tudi maše bero na fari in moli za nas, nismo prav nič zoper to, ker damo vsakemu prostost. Če ne bo imela ta stvar več uspeha, kot na Dunaju pri evharistiji, kjer je tem bolj ploha lila, čim večje slavnosti so se obhajale. Na sokolski slavnosti v Pragi, kjer je bila še veliko večja množica ljudstva, pa prej in pozneje deževje, vmes pa lepo. Torej ne vemo, ali bog bolj ljubi Sokole in liberalce, kot klerikalce na Dunaju; ena stvar mora biti, če ne prva pa druga.

g Šenčur pri Kranju. Slučajno sem se srečal s klerikalnim popravljajem pri občinskih volitvah v Šenčurju, Francetom Urbančkom. Vprašam ga: Francelj, kaj se pa tako kislo držiš? On mi odgovori: Saj

mi je lahko hudo, ker moram plačati še **čez 300 kron kazenskih stroškov**, ker sem »popravljaj« pri občinskih volitvah v Šenčurju, pa še zaprt sem bil zraven tega. — Ja, Francelj, zakaj si pa imel ob volitvah gostilno za klerikalce? — Urbanček mi odgovori: Enkrat so me imeli za osla, da moram jaz rigati, oni se pa smeji. Čeprav se Turenski baha, kako bomo še liberalce pri volitvah nabili, pa mislim, da je nam »popravljaj« že odklenalo. — Francelj, kaj pa kaj devičarji? — In Urbanček mi pravi: Ja, devičarji so šele lepi svetniki. Marijin sin je vlomil k neki pošteni deklici, pa ga je oče zasačil in je moral za kazen **30, reci tridesetkrat, zavriškati, da ni bil tepen**. — Ja, Francelj: Kaj pa kaj hotel Nacka? On mi pravi, oh, saj tako veš, da na sveti večer, ko bi imele Marijine hčere iti k polnočnicam, so pa šle nekatere baje raje pit. Potem mi še reče Urbanček: Dajte mi dober svet. — Jaz mu pa pravim: »Ne hodi v ogenj za druge po kostanj!«

g Iz Nove Oselice. Visoko v hribih smo, vendar se je začelo svitati. Kar se je dogodilo pretekli advent v sosednji fari St. Oselici, to se gnjusi vsakemu katoličanu. (Glej dopis v zadnji številki iz Stare Oselice.) Pri nas bomo nekoliko olajšali prihodnjim župnikom delo pri beri, ker bo odkupljena. To pa le po zaslugi nekaterih bolj previdnih mož. Vendar se pa žalibog še dobe taki možje, ki kar ne morejo verjeti, da bo to **za vedno**. Mislimo si, če bi prišel k nm tak duhoven, kakor je v sosednji fari in da bi bila še bera, ali bi ne bil vsem v javno pohujšanje. Ravno ti možje pa so zelo na potu nekaterim političnim hujskačem, ki zabavljajo, obrekujejo in hujskajo proti tem možem. Svetoval bi jim, da jih pokličejo na odgovor na pristojno mesto. Takšen kameleon, tako politično revše razdira prijaznost in zadovoljnost v fari. — Županstvo se menda loči, da Leskovca odpade na svoje, kjer bo g. župnik Kos lahko žvižgal v novem županstvu svojim backom. Stara in Nova Oselica sta pa lahko zelo hvaležni za to ločitev in želimo Leskovci vse najboljše v tem uradu.

Eden, ki ga take stvari zanimajo.

o Notranjske novice o

n Iz Postojne. Dne 28. decembra se je poročil gosp. dr. J. Lavrenčič, sin znane ugledne tukajšnje rodbine, z gospodično Anny Žnidaršičevo, hčerko ravnatelja goriškega učiteljskega. — Mladima poročencema iskrene čestitke!

n Črni vrh nad Idrijo. Naznanja se vsem članom narodnega izobraževalnega društva, da se vrši redni občni zbor narodnega izobraževalnega društva **dne 6. januarja 1913, točno ob 11. dopoldne v društvenem prostoru**. Pričakuje se mnogobrojne udeležbe in nadeja se, da se zopet izvoli v odbor take može in mladeniče, ki

bodo kos svoji nalogi. Da se bo društvo naprej razvijalo in cvelo, dokler ne pride do zaželjenega cilja. V občo zadovoljnost je uspeh zadnjih let, posebno pa letošnjega leta, ko zamoremo zapisati skoro neverjetno število izposojenih knjig članom. Kakor nam je statistika pokazala, se je v tekočem letu izposodilo **1223** knjig zabavne in poučne vsebine, skoro vsako nedeljo se izposodi **od 50 do 70 knjig**, posebno sedaj v zimskem času. Žalibog, da ne moreom vsakokrat postreči vsem našim obiskovalcem z zaželenimi knjigami, ker imamo največkrat ob nedeljah že ob $\frac{3}{4}$ 10. dopoldne prazno omaro. Hvaležni moramo biti idrijskemu akademičnemu društvu »Prosveta«, katero nas je prošlo leto z obilim številom lepih knjig podprlo. In tudi drugi zasebniki so nam v tem oziru priskočili na pomoč s tem, da so nam odstopili svoje dragocene knjige. Vsem izrekamo srčno zahvalo z željo, da bi nas tudi v prihodnjem letu podpirali, kolikor je v njih moči, kajti knjig nam primanjkuje in društvo samo še ne zmore toliko, da bi si samo nakupilo toliko knjig, katere stanejo ogromne vsote. — Vsem članom in dobrotnikom narodnega izobraževalnega društva voščimo srečno in veselo novo leto!

o Zagorske novice o

zg Leto 1912. Minulo leto je bilo za napredno misel blagonosno, vsled tega hočemo podati kratko črtico o njem. Pred prilično 25. leti se je pričela probujati Zagorska dolina — v tisti dobi se je žalibog večinoma nemškutarilo v Zagorju. Prvi apostelj slovenskega življa za Zagorje je bil nekdanji župnik v Št. Lambertu gosp. **Berce** (vsled tega, ker je značajan Slovenec, ga preganja sedanji škof). Ni se strasil dolgega pota v Zagorje, če mu je le čas dopuščal, je prihitel navduševat Zagorčane za narodno življenje v svobodnem duhu. In lansko leto smo prvič stopili v boj samostojno pri občinskih volitvah. Bili smo tolikanj pravični, da smo tretji razred prepustili delavstvu, drugi in prvi razred smo pa hoteli imeti sami. Zmaga je bila sijajna za nas naprednjake, kajti s častno večino smo zmagali. Tudi se je pokazalo, da smo imeli v tretjem razredu jako dobre šanse; če bi pričeli z agitacijo, bi skoraj tudi v tem razredu prodrli. — Za župana je bil izvoljen gosp. Tomo Koprivc, kar moramo priznati, da žrtvuje dovolj časa občini in ni se še čulo tudi od naših nasprotnikov nobene pritožbe, kar spričuje, da je naša večina **vsem pravična** s svojim županom vred. — V Zagorju se je razširila ljudska šola v **šestrazrednico**, kar je tudi zasluga gosp. Koprivca, kot predsednika krajnega šolskega sveta, dasi so ravno klerikalci bili najbolj nasprotni, in celo nekateri med njimi so bili samo za dopoldanski poduk. Zagorska šola je ena najbolj vzornih šol v litijskem okraju in vsled te-

ga menda **ni dobilo** učiteljstvo draginjske doklade. — Torej, kdor se trudi in ubija z mladino, da jo pripravi na pravo pot, ta naj ne zasluži doklade? **Dolžnost je, da stori občina svojo dolžnost, da nagradi učiteljstvo, kar mu ni hotel dati pristranski klerikalni deželni odbor, kajti pri tej skromni plači, katero ima učiteljstvo na Kranjskem**, pač ne more stanu primerno živeti. — Gotovo je, da je dovolj **hlapcev**, kateri zaslužijo več, kakor pa začetni učitelj. — Mi starši se bojimo, da ne bi izgubilo učiteljstvo veselja do poučevanja, kajti če vidi, da je topliško učiteljstvo, **katero je komaj pičle pol ure oddaljeno, dobilo 10% doklade, a zagorsko pa nič**, ne bi bilo nič čudno, če bi postalo mlačno in vsled tega je **napredna večina v občinskem odboru naravnost dolžna, tako vzorno učiteljstvo primerno nagraditi**. — Tudi se moramo spomniti moža, kateri je pred več leti bil **prvi slovenski župan** in ta mož je **Martin Bukovec**; bil je tudi sedaj izvoljen v občinski odbor, a je takoj po županovi izvolitvi izstopil iz odbora. Za njegove zasluge ga je občinski odbor izvolil častnim članom. — Upamo pa, da bo g. Bukovec, kateri je mnogo storil za Zagorje, prvič kot prvi slovenski župan, in drugič kot načelnik cestnega odbora litijskega — nam ostal zvest in tudi še prišel na pomoč s svojimi izkušenimi nasveti, kajti njegovo delo je, da bo letos dograjen železo - betonski most čez potok Medija pri kolodvoru, kateri je proračunjen na **36.000 kron** in letos se bo pričela graditi cesta po dolini, katera je proračunjena na **21.000 K** in se je napravil ta načrt tudi še za časa, ko je bil on načelnik. — Minulo leto se je napravil načrt **za vodovod**; v vodovodnem odseku je za predsednika g. **dr. Tomo Zarnik**, kateri ima mnogo zaslug, da se je stvar v tako kratkem času dovršila in prišla v pravi tir. **Vodovod je za Zagorje naravnost življenjskega pomena**. V slučaju, da bi izbruhnil ogenj v Zagorju, bi bilo Zagorje okolu cerkve takoj vse v plamenu in ni vode nikjer. — Minulo leto je bilo tudi jako kritično za tukajšnjega voditelja seccijalno - demokratične stranke, Melhiorja Čobala, kajti **delavci** so izpredvideli, **da mož ne dela v korist delavstva**, vsled tega so ga trumoma zapuščali. Njegovo delo je »Slovenski Narod« razkrinkal in je s tem koristil našemu slovenskemu proletarijatu, da je uvidel, kako ga izkorišča v svoje osebne namene. — Tu moramo tudi omeniti, da je največ k temu koristnemu delu pripomogel **Mlakar Valentin ml.**, žal, da je moral samo vsled tega zapustiti Zagorje, kakor se je v »Slovenskem Narodu« pisalo, da je bil žrtev Čobala. Svoj čas je igral Čobal v Zagorju veliko politično vlogo, osobito za časa ravnatelja Schüllerja; takrat je blatil naše somišljenike, ter bril norce po »Rdečem Praporju«, da je komaj »za eno omizje« »liberalcev«. — A danes ga je lastna stranka, oziroma njegovi pristaši vrgla. — In danes se lahko reče, da je Čobal general

brez vojščakov, torej politično mrtvilo. — Kar je mož želel drugim, to je njega doletelo. — Povrnili se bomo letos še enkrat ter bomo spisali nekrolog **Mihi Čobalu** v »Slovenskem Domu«. — Upamo, da bomo nastopali z delavstvom v važnih vprašanjih vedno skupno, posebno z ozirom na glavni cilj vseh neklerikalcev, vreči vlado klerikalne S. L. S. v naši lepi deželi. — Pri rudniku se je minulo leto pripetilo mnogo nesreč, katere so zahtevale človeške žrtve. To leto bomo osobito v tem oziru posvetili **vso pažnjo** na take slučaje ter zaslužen in brezobzirno poročali o **nezadostnih varstvenih pripravah**, kajti ne le samo v kvar delavstva, ker se vedno več žrtev zahteva, nego je tudi v našo škodo, ker mora občina zapuščene vdove in otroke podpirati. Danes so dosegle podpore v zagorski občini že **preko 5000 kron in to skoraj izključna samo za nekdanje vdove rudniških delavcev**. — Tu smo se v kratki črtici ozrli v minulo leto, poročati bi še imeli marsičesa, a ker vemo, da je v »Slovenskem Domu« vedno premalo prostora, zato smo se omejili. — V imenu »Gospodarskega naprednega društva« želimo vsem somišljenikom **veselo in srečno novo leto!**

zg **Iz Aržiš**. Čudna navada je vdomečena v naši občini: od dveh starih sejmov pobira štantnino župnik, od novih pa občina; sedaj, ko je pa sejmische za **popraviti, naj pa le občina plača** in celo naš župan so toliko dobri, da dajo smreke zastonj, drugo naj pa občina plača. — Tu je omenil občinski odbornik Prosenč, da bi moral **polovico stroškov trpeti župnik**, ker ima tudi **polovico dohodkov iz sejmov**. — Žal, da je Klobučič dal takoj razumeti ostalim kimavcem, da niso glasovali za Prosenčev predlog.

zg **Somišljenikom**. Danes smo vam poslali na ogled prvo številko »Slovenskega Doma« in upamo, da se boste naročili na njega. »Slovenski Dom« je glasilo kmetijskega stanu in vsled tega ga ne sme manjkati v nobeni napredni hiši, kajti dolžnost naša je, da imamo v hiši list, kateri izhaja vsako soboto ter bo redno prinašal novice iz zagorske okolice: vesele, žalostne, humoristične črtice izpod peresa Lipeta Zabukovega — politične polemike, članke gospodarskih vprašanj in še mnogo drugega zanimivega gradiva. — Tudi delavsko vprašanje, osobito starostno zavarovanje pri rudniku in drugje, kar bo gotovo zanimalo delavske kroge. — Torej upamo, da bo vsak naš somišljenik obdržal »Slovenski Dom« ter poslal na upravništvo 3 K, ali pa če med uradnimi urami vsako nedeljo **od pol 8. do pol 9. dopoldne** prinese v »Sokolski dom« »Gospodarstvenemu naprednemu društvu«. — Kakor smo se informirali, bo letos imel »Slovenski Dom« dovolj dopisnikov, kateri bodo poročali v »Slovenski Dom«.

zg **Sveti večer**. Letos smo imeli žalosten sveti večer. Res je, da bi bilo jako pametno, če bi se polnočna maša odpra-

vila, koliko **zla in greha in koliko žrtev zahteva »sveta noč«** . . . Pri nas so se med mašo pred cerkvijo **stepli fantje** in kakor je sedaj običajno pri podivjani mladini, da mora takoj z nožem pričeti, se je tudi tu zgodilo, da so dva fanta obklali fantje iz Trbovelj: Oblaka, kateri je že umrl in Habiča. — Drugi dan so pa **obstrelili** nekega Savška. — Torej **tri žrtve!** — V »Danu« nekdo poroča o tej nezgodi, ter predbacia tukajšnjemu orožništvu celo krivdo, kar moramo mi lojalno popraviti, da orožništva pač tu ne zadene **nobena krivda**, ker lokalna patrolja spada v področje občine in **en stražnik** v rešnici ne more vsem zadostiti. Umestno je pač bilo, kar je poročal glede gostilen. — Zadnji čas je pričel »Dan« napadati orožništvo, mi odločno zavračamo te napade, kajti osobito sedaj mnogo trpi orožništvo, ker **mora noč in dan stražiti progo in poleg tega še običajne posle opravljati**. — Mi zavračamo ta napad, ker se napačno sodi, da izvira iz naše stranke, kajti mi sami, ako bomo uvideli, da je potrebno kritizirati orožništvo, bomo to storili, a za ta slučaj ni imel dotični dopisnik povoda, ker orožništvo je storilo **takoj**, ko je bilo obveščeno, **svojo dolžnost**. — Upamo, da smo s tem popravili krivico, katera se je storila orožništvu.

zg **Semenj v Zagorju ob Savi dne 31. decembra 1912**. Goveje živine se je prignalo čez 500 glav in okrog 30 ovac. Kupčija je bila še precej živahna, tuji kupci so pokupili okrog 70 parov, katere so deloma razposlali po železnici. — Cena je bila **84—90 vinarjev za kilogram žive vage**, proti zadnjemu sejmu nižja. — Druga kupčija je bila tudi dokaj živahna.

Ostali slovenski kraji

o **Od Sv. Križa pri Trstu**. Dne 23. decembra se je priredila božičnica otrokom tukajšnje slovenske mestne ljudske šole. Obdarovanih je bilo — več ali manj — 244 otrok. Izrečena bodi tem potom priskrba zahvala vsem onim, ki so pripomogli, da so bili slovenski otroci za prvo krat še precej obdarovani. Upamo, da se bo zamoglo prihodnje leto še bolj bogato obdariti našo mladež. V to svrhu hočemo napeti vse svoje moči. Posebno radi bi podarili vsem ubogim otrokom po par čevljev, ako se pa vzame, da velja par čevljev 8 K, je potrebno za 100 parov 800 K. Na razpolago ni bilo letos pa za obdarovanje vseh 244 otrok niti polovica te vsote in vendar so žarela lica vsem otrokom veselja o priliki obdarovanja, kar je znamenje, da so bili vsi zadovoljni. O priliki prireditve božičnice — dne 20. decembra — so otroci pridno peli in deklamirali in — dasi je bil delavnik — se je nabralo polno ljudstva, ki je z vznosenjem prisostvovalo tej nedolžni prireditvi. Ker je bila vstopnina prosta, so se nabirali med posameznimi točkami prostovoljni darovi, kateri se uporabijo v prid uboge šolske

mladine. — Križani podpirajo vse **prireditve**, a najbolj pri srcu so jim one, pri katerih sodelujejo otroci. In tako je prav!

o »**Slovenski Dom**« je v zadnji številki poročal, da je v Saležu na Krasu streljal 26letni Josip Grilanc na 39letnega Josipa Kocmana, gostilničarja in očeta treh otrok. K temu bi imeli še dodati, da je ta poslednji dne 24. decembra za dobljenimi ranami umrl. Dne 27. decembra so ga prepeljali iz tržaške bolnišnice domov, kjer se je vršil še istega dne pogreb. O tem dogodku bi se lahko napisal cel roman, ker je to za vas Salež, ki šteje okolu 60 hiš, res nekaj posebnega. — Umrl Kocman je namreč imel ljubavno razmerje s sestro Josipa Grilanca. Nasledek te ljubezni je bil — kakor se govori — otrok. Ker pa Kocman ni hotel vzeti v zakon dekletom iz Tubelj, in ker je bilo to strastno zaljubljeno vanj, je revše vsled tega baje zblaznelo ter se nahaja še sedaj v blaznici pri Sv. Danielu poleg laškega Vidma. — Pravda, katera je radi te ljubavne afere tekla, je baje za umrlega Kocmana iztekla neugodno. Na podlagi navedenega se ubijalcu Josipu Grilancu ne more niti mnogo zameriti, kajti maščeval se je za ubogo, zapeljano sestro. — Izvršil je pa ta umor prav hladnokrvno. Prišel je v Kocmanovo gostilno ter zahteval pijače. Nato pokliče k sebi gostilničarja in mu reče: »Midva imava med seboj še neki račun,« nakar potegne iz žepa revolver in odda šest strellov, izmed katerih sta zadela dva Kocmana, in sicer eden v ledja, drugi pa v vrat. — Ko so Grilanci orožniki aretirali, se je ta smehljal, kakor bi ničesar ne bil storil. Pravijo, da tudi Grilanc ni pri pravi pameti. Sicer pa pokaže obravnava, katero z napetostjo pričakuje ves Kras, kaj je pravzaprav na celih stvari.

Prosveta.

Ne samo duhovščina tudi posvetnjaki se brigajmo za verska vprašanja, kot so se prvi kristjani brigali zanje.

V. list Savla - brezverca do Štefana,

Slišal sem ljubi Štefan, da nisi samo ti radoveden, ampak da tudi tvoji duhovni sobratje z velikim zanimanjem pričakujejo, kako hočem jaz, ki nisem hlač trgal po lemenatih, popraviti splošno vkoreninjeno napako, ki stavi Jezusovo rojstvo v Betlehem, in ne v Nazaret.

Vprašanje, za katero se tu gre, je resno in da ga ne samo ti ljubi Štefan, ampak tudi naše občinstvo razume, je pač treba ga najprej nekoliko v splošnem pojasniti.

Pri nas je ne samo iz političnega, strankarskega stališča, ampak sploh navada, da se ljudje spodtikajo, če kdo, ki ni duhovnik, razpravlja o verskih vprašanjih. Navadno pravijo: Kaj se bo ta vmešaval v take reči, o katerih so študirali le naši »gospodje«, ki so za to poklicani. Ti, ki so te stvari študirali v lemenatu, bodo

vendar več vedeli, kakor ta, ki lemenata drugače ni vedel, kakor k večjemu od zunaj. Kakor je bilo, tako mora tudi ostati: duhovniki so se teh stvari učili, mi se pa učimo od njih in verujemo to, kar nas uče, za drugo pa se mi ne brigamo. In vsi ti, ki tako pravijo, ki so tega mišljenja, kadar kdo, ki ni duhovnik, razpravlja tudi o verskih stvareh, so navadno **najmanj poučeni tudi v glavnih verskih naukih.**

Kakor je marsikaj čisto napačnega, kar se splošno sodi kot pravo, tako je tudi to naziranje, ali ta sodba čisto napačna in sicer napačna tudi iz strogo verskega stališča. Evo ti ljubi moj Štefan, nekaj dokazov. Krščanska vera sloni na podlagi stare judovske vere ali iz judovske vere je izšla šele naša krščanska vera. Jezus sam je bil rojen iz judovskega rodu in on sam je bil, ki je prvotno svoj nauk učil edino-le za judovsko ljudstvo in še to le v gotovih krajih. Dokazov zato ne bom navajal, biti morajo znani tebi, ljubi Štefan bolj kakor meni, iz naukov sv. evangelija. Le to spominjam onih, ki niso duhovniki, da kristjani imajo še danes za najsvetejšo in glavno zapoved tisto, kar so imeli judje več stoletij pred Kristusom za svojo glavno in največjo postavo, to je 10 božjih zapovedi. Te zapovedi je izdal Mojzes za svoje izraelsko ljudstvo, in te zapovedi je tisočletja pozneje sprejela tudi krščanska cerkev kot glavno svojo zapoved. Kdor ne zna teh božjih zapovedi, ne more sprejeti nobenega zakramenta, razen sv. krsta. Jezus sam je bil, ki je hotel celo Mojzesovo postavo reformirati ali prenoviti. Vsaj je ravno to bil glavni povod, da so ga Judje črtili in preganjali. In po Jezusovi smrti je bila zopet ravno to povod, da se je med Kristusovi učenci ali apostoli razvnel prepir glede razmerja med staro in novo zavezo. Jezusovi pravi učenci, torej tisti apostoli, ki so živeli ob času in v družbi svojega mojstra učenika, so bili pač zato, da se Mojzesova postava ali stara judovska vera v toliko reformira, v kolikor je to storil Jezus sam, toda dalje niso hoteli iti. In sicer ne dalje, kar se tiče reformacije same, pa tudi ne dalje, kar se tiče delokroga njih oznanjevanja po Kristusu reformirane judovske vere. Ali, da boste vi, ki niste duhovniki, to zadnje še bolje razumeli: Jezusovi učenci, njim na čelu Peter in Jezusov brat (tako ga označa sv. pismo). Jakob, so po Jezusovi smrti sklenili njegov nauk razširiti in učiti samo svojemu narodu, torej samo Judom v najožjem pomenu te besede. Če bi bilo pri tem ostalo, kar sta Peter in Jezusov svetopisemski brat Jakob sklenila, bi bil Jezusov nauk postal le ena novih verskih sekt ali družb več, kakor jih je tedaj že bilo po Judeji. In skoro gotovo bi bila ta nova verska sekta doživela isto usodo, kakor so jo doživele druge; polagoma bi se bila porazgubila brez kakega posebnega uspeha za judovski narod sam. Čisto gotovo pa je, da bi ta nauk nikdar ne prestopil meje Judeje ali še pravilneje rečeno; čisto gotovo je, da bi ta nauk ne bil nikdar dosegel tisto svetovno višino in obenem velikanski vpliv na celo zgodovino narodov vsega sveta do današnjega dne in kdove še kako dolgo.

Kdo pa je povzročil, da je neverjetno vse drugače prišlo, kot sta hotela Peter in Jezusov svetopisemski brat Jakob? Kdo je bil tisti, ki je ob času Jezusove smrti še celo med judovstvom samim razmeroma le malo znani nauk dvignil na tako nedogledno veličastno visočino! To je bil eden,

ki ni hodil z Jezusom, ki je bil vse preje kot prijatelj Jezusa in njegovega nauka, to je bil Savel ali kakor se je po svojem izpreobrnjenju imenoval, Pavel. Ta prejšnji najhujši sovražnik Jezusovega nauka je bil od usode odločen za to, da se je Jezusov nauk razširil izven Judeje, da se je vzmenjeval med pogani. Pavel je bil tisti, ki je učil in tudi delal na to, da se Jezusov nauk posploši na vse narode celega sveta in ne samo na Jude. Pavel je pravzaprav ustanovitelj vesoljnega krščanstva, on je, ki je Jezusovo reformo stare zaveze ali judovske zveze nadaljeval tam, kjer jo je Jezus moral končati vsled svoje smrti. Iz Pavlovih pisem do Korinčanov, Rimljanov itd. istotako iz »Dejanja apostolov« beremo, kako velik spor je Pavel razvnel med svojim reformiranim naukom in naukom, kakor ga je hotel imeti Peter, oziroma ostati Jezusovi učenci.

(Konec prih.)

LISTEK.

Ljudožrci na Skotskem.

Osem do deset milj od glavnega škotskega mesta Edinburga je ob morskem obrežju strahovito pusta pokrajina, divja puščava, katero ravno radi te divjosti zelo radi obiskujejo turisti. Tam se nahaja nenavadno zanimiva jama. Precej visoka, podolgasta in čisto gola skala moli v morje, kot kakšno predgorje, da se ob pečinah in čereh peneče razbija valovje. Jama sega globoko notri v deželo; vhoda pa ni mogoče zapaziti niti z morske niti s suhe strani. Šele če zabredemo za časa odliva precej daleč v morje, zapazimo vhod pod neko skalo tik ob vodi. Kadar pride zopet priliv, ga morje zalije. V jami pa tudi tedaj ostane radi skalnatih robov zadnji del suh.

Tudi pohod po jami ni lahek. Če hočemo vso prehoditi, moramo prebroditi nižja z vodo zalita mesta, a le ponekod je tako plitva voda, da je to sploh mogoče. Po drugod pa moramo zopet prelesti ostre čeri, dokler ne pridemo nazadnje do več kapniških dvoran, ki so bolj zavarovane. Čisto naravno, da takšna nenavadna jama pri tamošnjem priprostem ljudstvu že od nekaj ni bila na posebno dobrem glasu. Toda ime »ljudožrska jama« je pa dobila šele vsled strahovitih dogodkov sredi 17. stoletja.

Za časa kralja Jakoba I. je živel v neki škotski vasi ubog dninar, po imenu Beane, ki je imel edinega sina Jakoba. Oče je imel z njim velike križe in težave, dečko je bil silno divjaški, sirov in trmoglav, kateremu je narava menda hotela nadomestiti popolno pomanjkanje duševnih darov z ogromno telesno močjo, da je bil vsem vaškim fantom v strah in trepet.

Jakob Beane je bil star kakih 16 let, ko je v nekem pretepu drugemu dečku priložil s pestjo tako za uho, da je na mestu obležal mrtev. S tem je bila mera nje-

govih hudobij polna, in vklenili so ga v verige.

Takrat niso s takšnim sirovežem delali veliko okoliščin, in Jakob se prebudi nekega jutra z prav prijetnim upanjem, da bo drugi dan visel. Ko pa pridejo drugega jutra ponj, so videli, da jo je tiček popihal, in sv. Pravica si je obrisala nos. Nekaj časa so ga pridno iskali, počasi so se pomirili in se še veselili, da je izginil iz okolice in da so imeli mir pred njim. In Jakob Beane se res ni več pokazal.

Nekaj časa se je potepal po sosednjih gozdovih, potem ga je pa lakota prisilila, da je šel služiti k nekemu najemniku v oddaljenem kraju. Toda tudi tu mu ni prijalo redno življenje. Nekega dne je izginil, prej je pa gospodarju zažgal za spomin še skedenj. Odšel je v družbi deklet, ki je bila ravnotako divja in sirova, kot on. Oba begunca sta se obrnila proti divjemu in zapuščenemu morskemu obrežju Škotske. Na nekem svojem potepu sta slučajno našla vhod v omenjeno jamo, ko je bil morski odliv posebno velik. S tem sta dobila varno zavetišče. Šlo se je še za živež.

Daleč na okrog je bil kraj pust, gol in skalovit, celo divjačini in ptičem se je zdela okolica očitno prepuščobna. Nekaj časa sta preganjala lakoto s koreninami in poredkim jagodičevjem, dokler ni pokazal Beaneju slučaj drugo, strahovitejšo pot. Gozdar nekega plemenitaša zapazi nekega dne divjaka, ko je preganjal neko divjačino, pohiti za njim in ga vjame. Ko se spoprime, ubije Beane nasprotnika z gorjačo. Da bi umor prikri, odvleče mrliča v jamo, in tu je prišla Beanejeva žena prva na to misel, da bi posamezne kose snedla. Obema je strahovita jed tako teknila, da sta ostale dele mrliča nasolila v morski soli in v eni izmed jam djala sušiti. Tako vsaj se je pozneje pri sodni preiskavi na podlagi Beanejevih izpovedi uradno konstatiralo začetek grozovitega početja te ljudožrske dvojice.

Odsedaj naprej je Beane redno lovil ljudi in jih pobijal za prehranitev, kot pobija lovec divjačino. To svoje delo je opravljal nemoteno celo vrsto let, dokler niso našli na obrežju slučajno nekaj razkosanih človeških udov, ki jih je morje vrglo na suho in so se ljudje v okolici prepričali, da je treba pripisati morilcem na rovaš, da je na nerazumljiv način izginila cela vrsta ljudi.

Čim bolj so bili ljudje po bližnjih vaseh in po samotno ležečih kmetijah razburjeni, tem bolj so se oblasti trudile, da bi bile prišle morilcem na sled. Razposlali so posamezne sle, ki jim so bili kraji po samotni okolici bolj znani. Ti so se bodisi vračali, ne da bi bili zapazili kaj sumljivega, ali pa so brez sledu izginili, ker so prišli v roke Beaneju in njegovim otrokom, ki so med tem že odrasli in mu pomagali pri grozovitem poslu. Da, celo del meščanske vojske iz Edinburga so posla-

li iskat razbojnika. Cele tedne so hodili vojaki s kmeti in lovci iz okolice okrog in krog, in nekoč celo prenočevali v nepredni bližini jame, pa vse zastonj. Mnogoštevilna Beanejeva družina je tiho ždela notri v jami in čakala, da se je zunaj zopet zjasnilo.

(Konec prihodnjič.)

Moric Jokai:

Dvoboj z bogom.

(Dalje.)

»Toda v takšni samoti bi kakšna puška radi tatov ne bila ravno odveč!«

Grof Tiborcz zmaje z ramami.

»V naši hiši ni nič denarja.« — In to izreče brez vse trpkosti.

Lepa priložnost za Silbermanna, da pove namen svojega obiska.

»Jaz prihajam k vam ravno radi denarnih zadev.«

»Slutil sem kaj takega. Toda o tem se pogovoriva kasneje. Pred boste z nami večerjali.«

Grof pošepče hčeri nekaj besedi in ta odide.

»No, sedaj bom moral piti vino, zastrupljeno s sokom volčje jagode,« si pomisli Oton in po hrbtu ga spreleti mraz. »A kdove če ima grof za kupo res lobanje svojih prednikov? In če daje tudi svojim gostom piti iz njih?«

Grof odpelje svojega gosta v sobo in mu ponudi stol.

Soba je bila opremljena z enostavno opravo. Grof odpre starožitno skrinjo, v katero začne zlagati razne majhne stekleničice, katere je jemal iz usnjate torbe. Nato skrinjo zopet zapre.

»Dovolite, da si najprej umijem roke. Imel sem opravka z vsakovrstnimi strupi.«

»Z vsakovrstnimi strupi!« si pomisli gost.

Toda Siebelmann ni bil dolgo pod vplivom neumnosti drugih ljudi, hitro reši uganko.

»A, gospod grof se peča s homeopatijo?«

»Da. Toda prosim, da bi tega nikomur ne pravili; če namreč zvedo za to oblastva, mi prepovejo stvar. Ker nimam doktorske diplome.«

»Kaj vas bolniki, katere zdravite, ne izdajo?«

»To so sami kmetje, dobri varuhi skrivnosti. Sploh pa zdravim večinoma samo otroške bolezni in živino. To so najhujše božje šibe za našo okolico. Lani sem rešil v treh vaseh otroke pred davico. Pred tremi leti se mi je zopet posrečilo pregnati od tod vzhodno kugo. Če bi se to zvedelo, bi ne kaznovali samo mene, temveč tudi ljudi, katerim sem ozdravil otroke in živino.«

»Ni mogoče!«

»Čisto naravno. Če pameten človek rabi homeopatijo, ga proglašajo za polo-

vičnega norca, in za blaznega bi proglasili človeka, ki rabi zdravila, katera jaz izdelujem. — Toda ne govoriva o tem. — Obiskali ste me v drugi zadevi. Zame je obisk nekaj lepše oblečenega človeka res kaj redkega! Vi ste se me bali, ko sem prihajal, kaj ne da?«

»Ne bom tajil tega. Vaše samotarstvo je vzrok marsikake govornice. Prihajam k vam, gospod grof, v isti zadevi, kot sta si dopisovala že z mojim očetom, seve brezuspešno. Mislim sem si: eh, kaj, pojedem sam tje, da se ustmeno pomeniva. Vse svoje zadeve rešujem rad osebno. Ponavljam torej svojo ponudbo. Če morem dobiti od vas ves gozd, gospod grof, vam dam rad zanj 120.000 goldinarjev. Če ga pa ne marate prodati, pa prosim vsaj za 6 čevljev širok pas preko njega, da bi si mogel speljati skozi pot na postajo. Za to pot si izvolite določiti ceno sami. Plačam prav rad vsak znesek, noben mi ne bo previsok, ker rabim to pot za svoj zavod.«

»Mladi gospod sosed!« reče grof Tiborcz, ponudivši gostu prostor poleg sebe na zofi. »Bili ste napram meni odkritosrčni. Jaz bom napram vam še bolj. — Tisti, ki so vam rekli, da najdete v meni besnega blaznika, so imeli prav. Dremlje to v meni. Sem to! Toda jaz pestim tega zlega duha blaznosti v sebi z železno pestjo! Neprenehoma ga tiščim s peto k tlom. Pogosto se me hoče polastiti, toda jaz ne pustim, temveč ga krepko držim. Muči me žejja po vinu, toda na mojo mizo ne pride nikoli druga pijača, kot voda. Neusmiljenega, oblastnega značaja sem, toda nimam v hiši nič služabništva; moja hči opravlja vse domače opravke. Strasten lovec sem, moj gozd je poln redke divjačine, pa vendar nimam nič strelnega orožja in ne jem nikoli hrane, v kateri je bila živa kri! — Vsak dan vidim ono brezmejno veleposestvo, kjer so nekoč vladali moji predniki, in ki je sedaj razdeljeno med priseljenske kmete, a vsak dan obidem peš vse koč kmetov in priseljencev in zdravim njih bolne otroke. — Sam lastnik starega gozda, za čigar ceno bi zopet lahko postal gospod — a sam nimam v celi hiši niti vinarja in ne sprejemam nikoli ponujane denarja ter živim v revščini in premagovanju!«

Oto Siebelmann zmaje z ramami. Zdelo se mu je, da je to sled nekdanje blaznosti.

(Dalje prihodnjič.)

Za zabavo.

Mati: Pepček, nocoj je šola zgorela.

Pepček: Ali je gospod učitelj tudi zgorel?

Mati: Ne.

Pepček: Potem pa mi tako ni nič pomagano.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Listnica uredništva.

Ljubno: Proti priračunanju 1% povišanja zavarovalnine ni mogoče ničesar ukreniti in zavarovancu zoper to prevallitev ni mogoče ugovarjati, kvečjemu če sveječasno odpoveste zavodu zavarovanja, kar pa ne pomore nič, ker bo drugod ista.

Tržišče. Dopis o »Slabi letini« se tiče preveč zasebne zadeve. Napišite kaj splošnega.

Radi praznikov in konca leta je v tiskarnah treba delati z večjo naglico, kot sicer. Zato se je vtihotapilo v zadnji številki več tiskovnih napak, katere so pa čitatelji gotovo sami spoznali in popravili.

Vsem dopisnikom in čitateljem srčna hvala za čestitke za praznike in Novo leto. Tudi mi voščimo Vam vse najboljše!

Sladni čaj - znamka Sladin!

Kri! 50 % prihranka in okusen za; trk, južino! dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se pa uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima

Moč! ime Sladin in je vedno bolj priljubljen Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: le-

Zdravje! karne Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse šte. 109, Josefstädterstrasse šte. 25, Radetzkyplatz šte. 4. V Gradcu: Sackstrasse šte. 4.

Grpriporočljiv za one, kj se čutijo bolne, slabe

Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih tvrdk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednik oseb. 3

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu,
kot pristni želodčni likér



Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga ima,
Ima zdravje domá!

Zahtevajte pristni, FLORIAN!

Zavračajte ponaredbe!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Najboljši češki nakupni vir.



S. Benisch
najtinejši prsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Ceno posteljno perje:
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velfinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najtinejši prsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako sthovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 21 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 13 —, K 14 70, K 17 80 in K 21 —; zglavniki 90 cm dolgi, 7 cm široki K 4 50, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatga rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar. 62

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Nikaka utrujenost na pristnem



PALMA KAVČUKOVEM PODPETNIKU

Loterijske številke.
Dvignjene v soboto, dne 21. decembra 1912.
Trst: 70, 37, 48, 30, 40
Linc: 18, 57, 45, 39, 69.
Dvignjene v sredo, dne 25. decembra 1912.
Praga: 86, 26, 23, 57, 64.

SAMO 6 DNI! z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez **HAVRE NEW-YORK**

Veljavni vozni listek za vse razrede franc. linije dobiš te pri **ED. ŠMARD**

oblastveno potrjena pisarna Ljubljana, Dunajska cesta 18 nasproti gostilne „pri Figovcu“.

Vožni listek za Ameriko in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih vlakov. — Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	—
1 " " " II. " . . .	1	60	1	80
1 " " " III. " . . .	1	50	1	70
1 " telečjega mesa . . .	1	80	2	—
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	2	—	2	20
1 " " (prekajenega) . . .	2	20	2	40
1 " koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
Praščiči na klavnici . . .	1	00	1	30
1 " kozličevega mesa . . .	0	—	0	—
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 " masla surovega . . .	2	40	2	80
1 " masti prašičje . . .	2	10	2	16
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	92	2	—
1 " slantne prekajene . . .	2	—	2	20
1 " sala . . .	1	92	2	00
1 " surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 " kuhan. margarinkega masla . . .	2	—	2	20
1 jajce . . .	—	10	—	12
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 " posnetega . . .	—	08	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	90	1	10
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	20	3	80
1 piščanec, . . .	1	20	1	60
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	1	80	2	20
1 gos . . .	1	50	6	—
1 kapun . . .	0	—	0	—
1 puran . . .	0	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	35	80	—	—
100 " " " " 1 . . .	35	40	—	—
100 " " " " 2 . . .	34	80	—	—
100 " " " " 3 . . .	34	10	—	—
100 " " " " 4 . . .	33	20	—	—
100 " " " " 5 . . .	32	—	—	—
100 " " " " 6 . . .	31	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	28	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	19	60	—	—
100 " koruzne moke . . .	26	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . . .	49	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . . .	47	—	—	—
100 " ržene moke . . .	—	—	—	—
1 l fižola . . .	—	28	—	40
1 " graha . . .	—	36	—	40
1 " leče . . .	—	40	—	48
1 " kaše . . .	—	28	—	30
1 " ričeta . . .	—	26	—	28
100 kg pšenice . . .	23	—	23	50
100 " rži . . .	22	00	23	50
100 " ječmena . . .	20	—	21	—
100 " ovsu . . .	23	00	24	50
100 " ajde . . .	23	—	24	—
100 " prosa belega . . .	—	—	—	—
100 " " navadnega . . .	20	—	22	—
100 " koruze . . .	20	50	21	50
100 " činkvantina . . .	26	—	—	—
100 " krompirja . . .	6	—	6	50

Lesni trg.
Cena trdemu lesu 9:50 do 12 K.
Cena mehkeemu les 8:— do 9:— K.

Trg za seno slamo, in steljo.
Na trgu je bilo
voz sena 7 50 8 —
" slame 5 — 6 —
" stelje 3 — 4 —
" detelja 8 — 8 50

Posojilnica v Logatcu,

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
naznanja, da obrestuje hranilne vloge od 1. jan. 1913. do preklica po čistih

5%

Obrestovanje polmesečno, kapitalizovanje celoletno, rentni davek plačuje sama.
Rezervni zaklad: 100000 K. 1 Rezervni zaklad: 100000 K

Kmečka hranilnica in posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Št. Vidu nad Ljubljano

naznanja, da je zvišala s 1. jan. 1913 obrestno mero hranilnih vlog od dosedanjih

4 1/2 na 4 3/4 %

tako, da dobi vsak vložnik od 100 K čistih 4 K 75 v na leto.

V Št. Vidu, dne 31. decembra 1912.

NAČELSTVO.